

AKVAZIMA 2008

2. ročník súťaže miniakvárií

emerzní pěstování kryptokoryn

DNES FOTÍ: DAVID KOPEČEK

MEXICKÝ DENÍK (5.): TAMASOPO

lov na hadohlavce

SÚŤAŽE AKVÁRIOVÝCH RÝB V ROKU 2008

Rekviem pro hlavačky *Brachygobius kabiliensis*

Nový sumec *Epactionotus aky*

4 x 4 o "Red Crystal" a krmení

reportáže - EXOTICA Haustierrmesse Wien 2008

Milé akvaristky, milí akvaristé,

tak jsem si myslela, že patnácté číslo *Akvária* je hotové, ale stala se mi taková nemilá věc. A sice početní chyba; po úplně prvním čísle jsem totiž dostala „vynadáno“, že počet stran časopisu musí být násobkem čtyř – což dává smysl a poctivě to od té doby dodržuji. Jenomže co teď, když na poslední chvíli zjistím, že bych potřebovala ještě nějaký článek?

Vždycky se snažím, aby byly rubriky v rovnováze a každý náš čtenář si tu něco zajímavého našel. Nevím, nakolik se mi to daří, protože to posuzuji máma očima. A tak jsem tentokrát došla k závěru, že v „patnáctce“ nechybí nic! Já to také vidím, že tu není vůbec nic o technice, o krmivech, o nemocích, o penězích... ale je tu toho hodně o těch stránkách akvaristiky, které nás baví. Ať už jsou to rostliny, ryby, akvária nebo třeba fotografie s akvaristickou tematikou. Hlavním tématem jsou samozřejmě miniakvária z naší klubové Akvazimy.

Jak se toto číslo nakonec povedlo, posuďte sami. Snad vám *Akvárium* zpříjemní zimní chvíle, kdy nás to neláká ven, ale o to více se můžeme věnovat rybkám. Tohle mám na zimě ráda a všichni obyvatelé mých akvárií jsou díky tomu ve výborné kondici. A tloustneme společně :-).

Po mrazivém a suchém počasí, které panovalo na Nový rok, se dnes konečně nad Bratislavou objevily sněhové vločky. V některých mých akváriích přitom panuje obodbí sucha: rostliny trčí nad hladinu a ryby se plouží v zahuštěném prostoru a čekají, kdy zmoudřím a dojdou pro kýbl. Jenomže mně se nechce – začala jsem totiž věřit na sílu vody a také na sílu správného krmiva. Ne snad, že bych předtím vodu v akváriích nerada viděla :-). Ale čekám na tu správnou, protože si teď ještě více myslím, že není voda, jako voda. To samé přece platí o lidech; někteří pro nás mají zvláštní kouzlo a neumíme pojmenovat, čím to je. A v neposlední řadě to platí i o rybkách...

Uplynulý rok mi přinesl krásné ryby – asi ty nejkrásnější a nezajímavější, jaké jsem kdy viděla. Přinesl mi ale i hodně touhy – což by mě nemělo překvapit, touha přece chodí ruku v ruce s krásou. A spoustu okamžiků, kdy jsem zírala do akvária s otevřenou pusou, smála se a bála a těšila. A nebo prostě jen tak seděla s hrnkem kafe a užívala si to koukání.

Tak vám přeji do roku 2009 hodně chuti do rybek a ať se o to máte s kým podělit!

Markéta Rejlková

(Foto: Khanh Ta)

Akvárium – dvojmesačník, vydáva KLUB.AKVA.SK – 15. číslo (vyšlo 5.1. 2009)

Redakčná rada:

Branislav Barčín, Norman Durný, Miloslav Pešek, Markéta Rejlková

// klub@akva.sk

Na vzniku tohto čísla sa podieľali:

Libor Balnar, **Patrik Bíro** (alias Patrox), **Adam Brezáni** (alias blade163), **Imrich Bugár**, **Jozef Doliňák** (alias xDodox), **Norman Durný** (alias Norman), **Martin Ečery** (alias denkzone), **Roman Ficek** (alias Roman), **Miroslava Grožajová** (alias Bettina), **Lubomír Holubčík** (alias pigeon), **Jaroslav Chalupek** (alias Quercus), **Jakub Jelínek** (alias zvejka), **David Kopeček** (alias Gagál, www.davidkilli.web.wo.cz), **Peter Korenčíak** (alias koren), **Richard Lačný**, **Xema Romero León** (www.aquatika.org), **Beta Mahatvaraj**, **Francisco Martinez**, **Milan Murko** (alias midli), **Peter Mrva** (alias peter-trnava), **Vladimíra Mrvová**, **Miloslav Pešek** (alias milop), **Roberto Petracini**, **Markéta Rejlková** (alias Raviolka, sweb.cz/maniakva), **Jirka Ščobák**, **Roland Seah**, **Roman Slaboch** (alias SoRex, www.akvarium.cz/1899), **Ing. Marian Stieranka**, **Khanh Ta** (alias Khanh), **Richard Tokušev**, **Michal Toufar** (alias Vyghum, sweb.cz/vyghum), **Lukáš Varga** (alias lukáš)

Zákaz kopírovania a rozširovania textového či obrazového materiálu bez písomného súhlasu redakcie. © KLUB.AKVA.SK

4

11

16

24

38

53

74

Akvárium, číslo 15:

Editoriál.....2

Obsah.....3

Ryby:

Rekviem pro hlavačky.....4

Epactionotus aky – nový druh sumce.....9

Rastliny:

Emerzní pěstování kryptokoryn.....11

Akvafoto:

Dnes fotí: David Kopeček.....16

Bezstavovce:

4 x 4 o "Crystal Red" a krmení.....24

Zaujímavosti:

Súťaže akváriových rýb v roku 2008.....27

Biotopy:

Lov na hadohlavce.....35

Mexický deník (5.): Tamasopo.....38

Aquadesign:

2. súťažná výstava miniakvárií na Slovensku.....53

Akvazima očima porotcu: Bettina.....65

Akvazima očima porotce: Vyghum.....66

Akvazima očima porotcu: xDodox.....67

Reportáže:

EXOTICA Haustierrmesse Wien 2008.....68

Akvaristická zima v Bratislave 2008.....74

Časopis *Akvárium* vychází vždy první pracovní pondělí v lichém měsíci.

Upozorňujeme, že příští – tj. **16. číslo** – vyjde s menším zpožděním.

(Ale snad díky tomu bude zase o čem psát ;-)!)

Máte-li nějaké připomínky, otázky či přání, týkající se *Akvária* nebo KLUBu.AKVA.SK, napište nám na ***klub@akva.sk***.

REKVIEM PRO HLAVAČKY

Markéta Rejlková

Přesně před rokem, v 9. čísle *Akvária* věnovaném hlavně minirybám, jsem psala o drobnoučkých a kouzelných hlavačkách *Brachygobius kabiliensis* [1]. O tom, jak mě fascinují a že bych si přála je rozmnožit.

Tento článek – už podle titulku – nepřinese žádné veselé rozuzlení příběhu. Rok se s rokem sešel, hlavačky ještě stále mám a mnohem více toho o nich vím – ale jak už to bývá, rozhodně nemám pocit, že bych jim také více rozuměla. Tento článek píšu pro všechny jako já, kdo se potýká s „obtížnými“ a neprozkoumanými rybami; tápající a hledající jakoukoliv informaci, která by je přivedla na správnou stopu. Ne, já to pověstné světlo do tmy nepřinesu, ale třeba vás tenhle článek inspiruje a nebo přinejmenším potěší, že v tom nejste sami.

Příběh začíná tam, kde před rokem skončil. Mám jedenáct hlavaček v miniakváriu s objemem 12 l. Daří se jim, žerou, tloustnou a dobře spolu vycházejí. Samičky začínají být podle kulatého břicha snadno odlišitelné od samců. Nabídnuté trubičky z rákosy o vnitřním průměru 12 milimetrů zatím nikoho nezajímají, ale jeden pěkně zbarvený, drobný sameček se natrvalo nastěhuje do jeskyňky ve velkém kameni. Vypadá to slibně... a v tu chvíli odjíždím na měsíc do Mexika.

Moje obavy, že hlavačky nepřežijí, se nenaplní – kamarádi Norman a Miloš se dobře starali. V akváriu se rozmáhají řasy, ale rybky jsou v pořádku. Začnu zase intenzivně krmit artémií a asi po třech týdnech od návratu dávám do akvária nové kameny se zbytky ulit mořských měkkýšů z příbojové zóny, které vypadají jako malé jeskyňky. Z akvária vyndávám a-nubiasy. Tato přestavba znamená velkou změnu, přibudou úkryty, dělám masivní výměnu vody...

Při jednom večerním krmení si všimnu, že se jeden sameček přibližuje k hladině jen váhavě a zase se střelovitě vrací dolů k menšímu kameni. Když se podívám lépe, najdu s ním v dutině také samičku. V hlavě se mi rozsvítí alarm! Hlavačky udržují sociální kontakty a nezřídka se potkávají – ale aby si pustily jinou rybu tak k tělu a dokonce s ní byly v uzavřeném prostoru, to je trochu příliš důvěrné.

Samička také vyplouvá pro artémii – jak se prodírá řasou obrůstající vchod do jeskyň, zůstane tam nalepená malá bílá kulička. Koušu se do jazyka, šmátrám po foťáku a pak hned po mobilu; tohle je jako sen a musím se o to podělit – zároveň nemůžu odtrhnout oči od akvária a sleduji, co se bude dít. Zřejmě už je tření u konce, protože samec samičku začne odhánět. Stráží jeskyňku, ale tak nějak ledabyle – ona ta artémie je přece jen dost zajímavá. Ostatní ryby vypadají, jako by si byly vědomé toho, že se v jeskyňce odehrálo něco velmi výjimečného a že je tam snad něco na zub! Bojuji se svou obvyklou tendencí nechat věci na přírodě a prostě vyčkat, co přinese čas.

Dvanáctilitrové akvárium, kde se odehrává celá zápletka. Na snímku jsou jasně patrné staré, řasou obrostlé kameny a „novotou“ svítící úkryty. TEN kámen je uprostřed vpředu. (Foto: Markéta Rejlková)

Samec strážící vchod do jeskyň. (Foto: Markéta Rejlková)

Nakonec se vzdávám, kámen s jeskyňkou pootočím a dívám se na to nadělení uvnitř. Odhaduji to asi na stovku jiker – což je daleko více, než bych od takových trpaslíků čekala. Jsou bílé a nalepené úplně všude. Nakonec, po patřičné fotodokumentaci, беру celý kámen ven a dávám ho prozatím do asi třílitrové nádržky. Nejsem vybavená na odchov ryb :-).

Na této fotografii je pět dospělých hlavaček. Výmluvný důkaz jejich miniaturních rozměrů! (Foto: Markéta Rejlková)

Samec u vyvráceného kamene s jikrami. Ty pokrývaly podlahu, stěny i strop dutiny. (Foto: Markéta Rejlková)

Moje přešťastné nadšení tlumí fakt, že je pátek večer a já v noci z neděle na pondělí odjíždím pracovně pryč. Domů se vrátím až opět v pátek večer. To, co jsem si o hlavačkách obecně přečetla, mi dává představu, že se asi za 2 dny vylihnu a za další 3, možná 4 dny se rozplavou... a budou chtít jíst. A kdoví, jestli u takových mrňousů nebude celý proces ještě rychlejší. Takže se smírůuji s faktem, že tření se povedlo, ale malé hlavačky po návratu ani neuvidím.

V pondělí ve 4 hodiny ráno si do jeskyňky posvítím – nic, jikry jsou neměnně mléčně bílé. Tak tedy odjíždím... a v pátek večer se s malou dušičkou řítím od dveří ještě v botách do kuchyně. Hodím na nádržku předstíraně lhostejný pohled – i když tu nikdo není, nechci se ztrapnit zklamaným výrazem. No jistě, v akváriu nic neplave. Takže se jdu spořádaně zout, obhlídnu ostatní akvária... a potom si posvítím do jeskyňky, je mi totiž podezřelé, že nevidím nikde známky toho, že by tu vznikl a zase zanikl život.

Ve světle baterky se zalesknou oči. Desítky očí. Ty jikry tam pořád jsou, po celých sedmi dnech od tření. Nic se nevylihlo a přitom se ani nic nepokazilo... vidím několik málo plesnivých jiker. Ostatní už nejsou bílé, jsou skoro bezbarvé, ale lesknou se v nich ty oči.

Je to pro mě šok. Nečetla jsem nic o tom, že by se jikry hlavaček měly vyvíjet tak strašně dlouhou dobu – vždyť jsou tak malinkaté! Netrčí z nich ocásky, nevidím žádný pohyb, náznaky líhnutí. Na druhou stranu, ty oči... takhle se přece dívají rybičky, které už chtějí na svět.

Čekám dvě hodiny. Už je pozdě a měla bych jít spát, ale tuhle záhadu musím rozlousknout. V pidiakváriu není žádné vzduchování – tak tedy zkusíme, co s těmi očičky udělají bubliny. Zapnu vzduchování a za deset minut vidím první rybku. Plave velmi nemotorně, spíš se snaží nějak popasovat s proudem vody – ale je živá a zdravá a je to pro mě důkaz, že se mi ty oči nezdaří.

Z tohoto výtěru se nakonec přes noc vylihne asi 40 rybek. Jen málo z nich plave normálně, ostatní polehávají, jsou mírně pokroucené. Mám za to, že se obtížně rozplavávají – zřejmě se nedokázaly vylihnut včas a ty, co plavou hned od začátku, si to „neplavací“ období odbyly ještě v jikře. To se ale hluboce mýlím, jenomže jak se věci mají mi dojde až později.

Některé nemohoucí rybky to překonají, takže jich později plave skoro dvacet. Jsou neskutečně malinkaté (asi 2,5 mm), téměř průhledné a oprávněně si dělám starosti o to, čím je krmit. Zkousím nálevníky, mlhu ze Sera Micron... uplyne deset dní, což je dost dlouhá doba na to, abych věřila, že NĚCO žrát musí. O hladu by tak dlouho nevydržely. Je ale evidentní – a trápí mě opravdu to při každém pohledu na ně – že nerostou. Nevidím je žrát, jsou hubené a jestli se za týden protáhly o půl milimetru, tak stejná hmota se jim ztratila na propadlém břišku.

Pomalou ubývají a po deseti dnech je konec. Tak se to nepovedlo, odchovat je nebude snadné – ne snad, že bych si to předtím malovala růžově, ta velikost rodičů (cca 18 mm) je sama o sobě dost výmluvným varováním.

Následuje další výtěr... a další... a další. Jakmile se jednou rozběhne, není „hlavačkostroj“ k zastavení. Vypozoruji, že se třou dva samci a několik samic (ovšem vždycky jen 1 + 1). Druhý výtěr je také v kameni, všechny další ale už jen v rákosových trubičkách. Samice jsou všechny krásně plné, je jich šest a dva samci nestíhají. Dokonce dochází k tomu, že samice lepí jikry na sklo akvária – samotné a frustrované, protože sezóna je tady a nemají šanci se vytřít. Třetí samec okupuje jeskyňku, stále tu samou, kde se zabydlel už před mou cestou do Mexika – ale nikdy nezpozoruji, že by se zajímal o samice!!

Copak to tu máme?? (Foto: Markéta Rejlková)

Tření samotné jsem několikrát sledovala – a nemohla se odlepit od akvária. Sameček doráží na samičku, neváhá se za ní vydat přes celé akvárium. Nijak se nepředvádí a nenaparuje. Jeho taktika spočívá v soustavném provokování a ožďbování vyvolené partnerky. Samici dojde trpělivost a chce to tomu dotěrnému sousedovi vrátit, tak se po něm ožene, a pokud jí odplove, tak ho kus pronásleduje. Tím se ovšem dostane do blízkosti domu, který si sameček předem vyhlédl.

Sledovala jsem to víckrát a není mi jasné, jak může takovou frajerskou taktikou samec partnerku získat; každopádně to funguje a když se oba ocitnou blízko vchodu do dutinky, začne samec samici častovat jemnými, naléhavými kousanci. Ona už neutíká a vypadá, že chápe, kam tahle hra směřuje. Nechá se ale přemlouvat a několikrát do domu vstoupí a zase ho opustí. Samec je v této fázi velmi něžný a je to strhávající podívaná. Co na tom, že aktéři měří sotva dva centimetry!

Takhle jasné žlutooranžové zbarvení se objevuje jedině u samců ve chvílích, kdy se rozhodnou zlákat nějakou samici k založení rodiny. A jdeme na věc! (Foto: Markéta Rejlková)

Několik výpadů, potrhání ocasní ploutev, ale hlavní je přeci výsledek – nevěsta je tady! (Foto: Markéta Rejlková)

Když to nejde po dobrém, přijde vhod několik štouchanců do oblých boků partnerky. (Foto: Markéta Rejlková)

Neustálým obeplováním sameček naznačuje správný směr k dutině. (Foto: Markéta Rejlková)

Samička se nechává přesvědčit. (Foto: Markéta Rejlková)

Nakonec jsou spolu v dutince, tělo na tělo, a já je nechávám o samotě. Ke tření obvykle (ne vždy) dochází pozdě večer nebo v noci, takže jsem ho celé neviděla, ale i s předehtou trvá několik hodin!!!

Samička již klade jikry. (Foto: Markéta Rejlková)

A takhle pak tatík setrvává sedm dní! (Foto: Markéta Rejlková)

Protože jsem zásobená jikrami, nechávám některé výtěry u rodičů. V takových případech samec velmi poctivě stráží. Tráví většinu času v trubičce a velmi často se celý „ošívá“, čímž se jikry na stěně okolo něj rozkmitají. Vychází ven za potravou a na kontrolu teritoria, ale bedlivě sleduje, jestli se mu někdo za zády nevkrádá do domu.

Celé to trvá právě těch sedm dní. Potom se potěr vylíhne a okamžitě rozplave (a v mžiku je sežrán dospělými, pokud nezasáhnou). Zjistila jsem, že je výhodné nechat samce hlídat snůšku celý týden a až úplně na závěr mu jikry odebrat. Líhivost je potom snad stoprocentní.

Žlutkové vaky jsou šedavě bílé a kromě nich jsou vidět už jen blýskavé oči. (Foto: Markéta Rejlková)

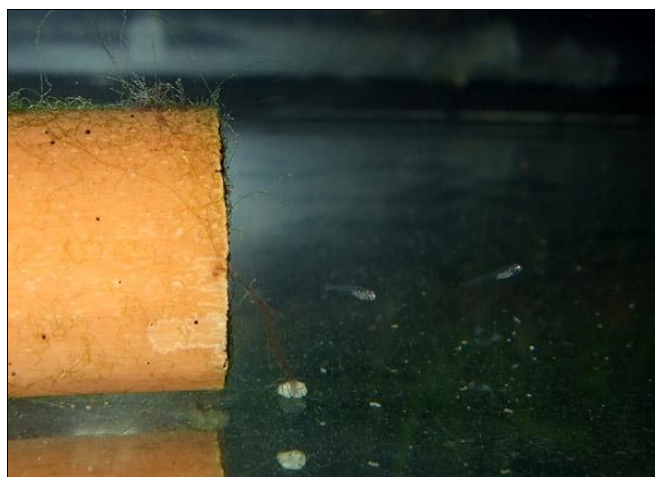
Jikry jsou sice ještě přichycené k podkladu, ale některé už se zřetelně „rozbalují“. (Foto: Markéta Rejlková)

Jak už jsem zmínila, pro líhnutí je potřebné proudění vody – to zajistíme snadno přidáním vzduchovacího kamínku (pochopitelně napojeného na vzduchovací motorek :-)). Další faktor, který jsem pokusně odhalila, je salinita. V jednom z experimentů jsem se nemohla dočkat líhnutí, ačkoliv sedm dní uplynulo a z rákosové trubičky se na mě upíraly blýskavé a naléhající oči. Pořádně jsem vodu přisolila, původně jsem totiž chtěla testovat odchov ve sladké vodě a nepoužila jsem proto vodu z brakického akvária rodičů. Reakce byla blesková a během hodiny se rozplavalo asi sedmdesát rybiček. Žádná z nich neměla potíže s plaváním – ostatně žádný výtěr v tomhle směru nebyl tak špatný, jako ten první. Zřejmě

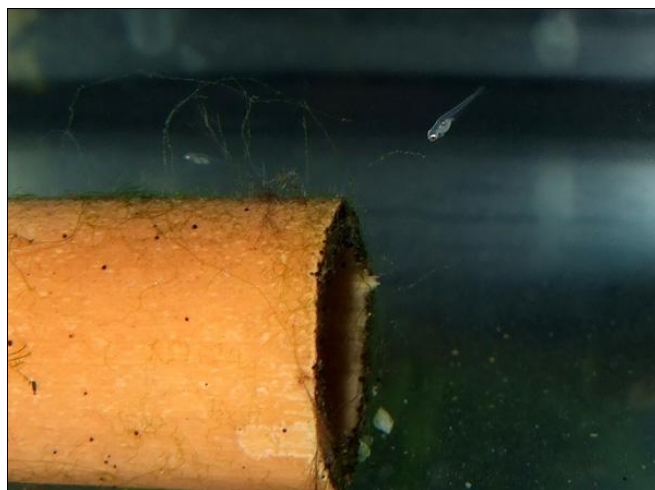
v tom případě nebyl vývoj jiker úplně v pořádku, protože počet pokroucených rybek byl pak už vždycky minimální, přestože téměř vždy nějaké byly – může za to vzduchování, používané po celou dobu po odebrání jiker od samce? Voda byla obyčejná bratislavská, mírně zásaditá (pH 7,4) s tvrdostí asi 7 °dGH a alkalitou 14 °dKH.

Na tento výtěr už nikdy nezapomenu – v devítilitrovém akváriu, kde stále probublával vzduch a kromě klidných koutů se voda pěkně mlela, se ta sedmdesátka malých čáreček vznášela snad šest dní. Dávala jsem jim nálevníka a modlila se, ať aspoň jedna, dvě rybičky nějakým zázrakem přežijí. Jenomže jsem jim chtěla ráno dopřát a večer mě doma čekala smrdutá žumpa. Ještě asi polovina rybek žila, ale i přes okamžitou výměnu vody jsem je nedokázala zachránit a do dvou dnů skončil i tento pokus.

Jiné výtěry ztroskotaly ještě před líhnutím, protože se v akváriu objevil nálevník a všude, jikry nevyjímaje, se rozlézal nevzhledný pavučinový povlak. To je problém, který jsem při spojení soli a silného vzduchování zaznamenala už dříve (a dobře ho znají všichni, co líhnou artémii). Také proto je výhodnější nechat jikry samcovi do poslední chvíle (v akváriu u hlavaček nemám ani filtr, ani vzduchování a problémy s vodou jsem tam nikdy neměla).

První výlet do světa. (Foto: Markéta Rejlková)

Detail rybky jen několik málo minut po opuštění rákosové trubičky. (Foto: Markéta Rejlková)

Pokud s napětím čekáte, jestli se mi podařilo překonat úskalí odchovu a přišla jsem na TO, tak vás zklam. A hlavně jsem zklamala sebe sama, ale hlavačky měly navrch. Období žní trvalo necelé dva měsíce (po tu dobu se samci s menšími přestávkami zajímali o samice neustále; sotva „vyseděli“ jednu snůšku, začali se shánět po novém příhodném místě a do týdne už zase strážili). Měla jsem teď hlavačky skoro rok a u některých se začaly objevovat zdravotní potíže – bohužel hlavně u samců a o ty dva schopné jsem zakrátko přišla. Ještě stále jsem měla krásné, plné samičky, které se vytíraly samotné – a co je pozoruhodné, nikdy ne do dutin!

Samička se zachycenou jikrou. (Foto: Markéta Rejlková)

A tohle je výsledek jejího snažení – zanechává za sebou několik v rychlosti odložených jiker, které v mžiku padnou za oběť hladovým spolubydlícím. Není důvod jikry bránit – žádný samec se tohoto aktu neúčastnil.

(Foto: Markéta Rejlková)

Celkem asi deset výtěrů, z nichž ale ne o všechny jsem se mohla dobře starat, protože občas na pár dní někam odjedu... a výsledek je takový, že vím, kudy cesta nevede. Problém je určitě v krmení – ty rybky jsou neuvěřitelně malé. Nicméně si myslím, že to vůbec nemusí být jediný zádrhel. Já solím vodu u hlavaček tak nějak od oka – blíže o tom v prvním článku o těchto rybkách. To, že slaná a proudící voda je pro tření když ne nutná, tak minimálně velmi prospěšná, a také fakt, že hned po vylíhnutí potěr plave, mě vede k zamyšlení, kde asi tento druh hlavaček žije a množí se.

Možná, že se zdržují v samém ústí řek do moře. A jejich jikry jsou někde v příbojové zóně, nebo tam, kde na velké řece u břehu jsou nezanedbatelné vlny nebo proudění. A s velkou pravděpodobností se potom larvy, vyklouznuvší z jiker, ocitají v tom proudu... a jsou odnesené do moře. Tahle teorie není nijak přitažená za vlasy, u mnoha brakických druhů ryb to tak funguje a dneska, když jsem se ponořila do studia hlavaček o hodně více, bych další experimenty s odchovem *Brachygobius kabiliensis* směřovala právě k moři.

No, ale to je všechno jedno. Tenkrát jsem na to nemyslela, ty výtěry jsem dostávala jako krásné dárky v rychlém sledu a snažila jsem se ignorovat vlezlou a děsivou myšlenku, že jeden z nich bude nevyhnutelně poslední. Učila jsem se pomalu a další šanci nedostanu – mám už jen toho samotářského samce a dvě samice, z nichž jedna je i po půl roce od posledního tření neskutečně krásně kulatá, ve výborné kondici a představuje tak němou a zoufalou výčitku. Bez ohledu na ztroskotání všech mých snah o odchov, miniaturní hlavačky *Brachygobius kabiliensis* mi toho daly velmi mnoho a budou patřit mezi ryby, na které nezapomenu.

Epilog

Teď, když se příběh jedné hlavačky uzavírá, prožívám něco velmi podobného s dalším zatím neprobádaným druhem. Jen je vše ještě umocněné – četnost výtěrů, množství jiker i moje panika při pohledu na stovky drobných čáreček, vznášejících se ve vodě. To je ale už námět na nový článek ;-).

[1] klub.akva.sk/akvarium.php – Rejlková M. (2007): Říkejme jí... *Brachygobius kabiliensis*. Akvárium č. 9.

...a pak, po sedmi dnech naplněných očekáváním a sedmi probdělých nocích, se na to nadělení díváte, žasnete a říkáte si: „Co já jen s tím teď budu dělat?“

(Foto: Markéta Rejlková)

EPACTIONOTUS AKY – NOVÝ DRUH SUMCE

Roberto Petracini, Francisco Martinez

V listopadu 2002 nalovili argentinští akvaristé Josè Antonio Granados a Roberto Petracini během terénních prací v Posadas (Misiones, Argentina) několik sumců nového druhu. Další lovci později nachytali ještě více exemplářů a nový druh byl konečně vědecky popsán a pojmenován v roce 2004 autorským týmem Azpelicueta, Casciotta, Almirón a Korber.

Arroyo Misionero, domov *Epactionotus aky*.
(Foto: Elacuarista.com)

Vodopády na Arroyo Misionero.
(Foto: Elacuarista.com)

Geografické rozšíření je na velmi malém území, na lokalitě se nachází nízký počet exemplářů. Uchování druhu pro budoucnost je považované za velmi obtížné.

Biotop

Sumci žijí v rychle proudící, chladné vodě bohaté na kyslík. Zdržují se na listech rostlin rodu *Echinodorus*, z nichž ožirají řasy.

Snímek z lokality, uprostřed toku je velký trs *Echinodorus bleheri*. (Foto: Elacuarista.com)

Echinodorus bleheri. (Foto: Elacuarista.com)

Epactionotus aky – všimněte si, že zelená barva hřbetní části odpovídá zbarvení listů echinoduru.

(Foto: Elacuarista.com)

Epactionotus aky. (Foto: Elacuarista.com)

Podobný druh: *Parotocinclus verde.* (Foto: Elacuarista.com)

Parotocinclus verde. (Foto: Elacuarista.com)

Dalším doprovodným druhem z téže lokality byl
Leporelus pictus. (Foto: Elacuarista.com)

Jedince odchycené v přírodě se nám později podařilo v akváriu rozmnožit za následujících podmínek:

Akvárium

- tropické, s rostlinami jako je *Echinodorus* a s intenzivním osvětlením, které podporuje růst řas
- substrát: písek nebo štěrky
- dřevo
- pH 7-7,2
- 10 °dGH
- teplota 22-26 °C

Odchov

- Samec (4 cm) je štíhlejší než samice (5,5 cm).
- Jikry bývají kladeny na listy echinodorů a také na skleněné stěny akvária.
- Potěr se líhne za 36-40 hodin; larvy se poté zavěsí pomocí úst na listy rostlin nebo na sklo.
- Pokud potěru nenabídneme listy echinodorů, roste asi o 20-25 procent pomaleji. Z toho usuzujeme, že nějaká nezbytná složka stravy tohoto sumce se nachází právě a jedině v listech echinodorů.
- Po 30 dnech měří mláďata 1,5-1,8 cm a po 60 dnech už 3,5-4 cm.
- Odchov mladých je velmi snadný a růst rychlý.

Krmení

Dospělé ryby si zvyknou na běžné krmivo, jako jsou např. vločky, ale neměli bychom zapomenout na echinodory.

Poznámka

Všechny snímky jsme pořídili během naší výpravy v listopadu 2002. V tu dobu ještě nebyl druh *Epactionotus aky* známý.

Přeloženo se souhlasem autora z Aquarticles [1].

[1] www.aquarticles.com

[2] www.elacuarista.com - originální publikace

EMERZNÍ PĚSTOVÁNÍ KRYPTOKORYN

Xema Romero León

Proč pěstovat kryptokoryny emerzně?

Kryptokoryny jsou rostliny z čeledě áronovitých, rozšířené ve velké části jihovýchodní Asie – od Indie až po Filipíny a Novou Guineu. Najdeme je na březích řek a potoků, v bažinatých lesích a v umělých zavodňovacích kanálech; mnoho kryptokoryn prožije jednu část roku emerzně a zbývající měsíce pod vodou (submerzně). Období s nízkým stavem vody rostliny využívají ke kvetení – objevují se tedy jejich typické květy nápadných barev a tvarů. Jen několik málo druhů, jako např. *crispatula*, *aponogetifolia*, *cordata* a další, mohou kvést i tehdy, když jsou ponořené. Proto je emerzní pěstování vhodnou příležitostí, jak dovést kryptokoryny do květu a zakusit jeho kouzlo.

Květ *C. x willisii*. (Foto: Xema Romero León)

Kromě toho je emerzní pěstování stabilnější a vyžaduje relativně méně péče z naší strany než akvárium zařízené pro kryptokoryny – protože to si většinou vyžaduje instalaci drahého zařízení na dodávání CO₂, filtraci apod. A je tu také fakt, že některé druhy je prakticky nemožné pěstovat pod vodou (tj. submerzně).

Na emerzní pěstování „na sucho“ můžeme pohlížet také jako na dobrý způsob udržování sbírky poměrně vzácných druhů rostlin; je to bezpečné a bez přílišných komplikací. Tento způsob pěstování také přináší výhody v okamžiku, kdy dochází k nepohlavnímu a pohlavnímu rozmnožování (kvetení, opylení).

Nesmíme zapomenout ani na to, že emerzní pěstování, vedoucí ke kvetení, nám jako jediné umožní spolehlivou identifikaci některých druhů kryptokoryn.

Co potřebují kryptokoryny k emerznímu růstu?

I když pro mnoho akvaristů, kteří se hlouběji zajímají o pěstování rostlin, může tahle otázka vypadat nadbytečně, pro spoustu lidí teprve začínajících se submerzním pěstováním nemusí být odpovědi zcela samozřejmé. Na následujících řádcích si tedy projdeme jeden po druhém všechny hlavní faktory, které ovlivňují emerzní pěstování kryptokoryn.

• Vzdušná vlhkost

Kryptokoryny pocházejí z tropických oblastí, kde téměř denně prší; kromě toho jsou tato místa většinou hluboko v zelených porostech, které představují ochranu proti spalujícímu žáru slunce. Výsledkem je skutečnost, že vzdušná vlhkost na lokalitách s výskytem kryptokoryn nikdy neklesá pod 70 %.

Stanoviště *C. cordata*. (Foto: Roland Seah)

• Půda (substrát)

Poskytuje rostlině mechanickou oporu a navíc je zdrojem živin. Jedná se o kritický faktor pro emerzní pěstování kryptokoryn a pravděpodobně právě na vhodné volbě substrátu bude záležet, jak rostlina přežije a bude prosperovat.

V přírodě najdeme kryptokoriny na mnoha různých substrátech – jílovitých, písčinných, bahnitých, na opadance a jiných rostlinných zbytcích atd. Je důležité vybrat pro kryptokoriny správný substrát; stejně tak je to i složité. Obvykle se napodobují substráty z místa původního výskytu, i když si musíme uvědomit, že život v přírodě a v květináči je velmi rozdílný. Ale musím zde uvést, že tento přístup se ve většině případech osvědčuje.

Stanoviště *C. cordata*. (Foto: Roland Seah)

Jedna z hlavních charakteristik substrátu pro emerzní pěstování kryptokorin je pH, které musí být vhodně zvolené pro konkrétní druh (většinou v mírně kyselé oblasti), musí zadržovat vodu a zároveň ji dobře odvádět. Zrnitost přitom není důležitá, ale já osobně dávám přednost střední hrubosti.

Různé typy substrátů:

- **Křemičitý písek**; je to inertní substrát, který rostlině nic neposkytuje a slouží jen jako mechanická opora pro uchycení. Nezadržuje mnoho vody, jen se jí trochu udrží v hmotě písku díky kapilaritě. Nezvykle se využívá jako jediný substrát (s výjimkou hydroponního pěstování), většinou se míchá s jinými materiály. Má pH neutrální nebo lehce kyselé a obsahuje jen zanedbatelné množství živin.

- **Kompost**; na trhu najdeme širokou nabídku kompostů, které jsou obvykle výsledkem umělého kompostování rostlinných zbytků jako jsou větve, kůra, listy apod. Často obsahují mnoho živin, ale většina z nich má neutrální pH. Také v nich bývá velké množství různých nerozložených zbytků a někdy jsou prodávány ve směsi obohacené o přírodní rašelinu. Já jsem komposty s jistým úspěchem používal jak samotné, tak smíchané s dalšími materiály. Směs, která přinesla dobré výsledky u většiny snadno pěstovatelných druhů, je 50 % podíl kompostu a stejný díl křemičitého písku.

- **Přírodní rašelina**; vzniká uhelnatěním rostlinných zbytků v kyselém prostředí bez přístupu vzduchu. Podle jejího původu rozeznáváme dva typy rašeliny: světlou, která vznikla pomalým rozkladem mechů rodu *Sphagnum*; a černou, kterou tvoří jiná vegetace rostoucí na bahnitých podmáčených

místech. V obou případech vzniká rašelina na místech, která jsou většinu času zatopená nebo s vysokou vlhkostí. Vegetace odumírá a znovu roste na zbytcích svých předchůdců, čímž vznikají hluboké, mocné vrstvy rozkládajícího se rostlinného materiálu. Světlá rašelina z rašeliníku (*Sphagnum*) má velmi nízké pH, pohybující se okolo hodnoty 4. Obsahuje jen velmi málo živin a rozpadá se pomalu. U černé rašeliny naměříme pH vyšší, mezi 5 a 6, a může obsahovat více živin a je více mineralizovaná; ale v obou případech je obohacení živinami zanedbatelné. Černou rašelinu je vhodné smíchat s jinou hmotou, čímž zlepšíme propustnost, protože tato rašelina je dosti kompaktní. Rašeliny můžeme využít jak samotné, tak v různých směsích s pískem, jílem apod.

- **Prst z bukového lesa** (*Fagus sylvatica*); jde o substrát, který velmi doporučuje jak Jan D. Bastmeijer na svých stránkách (The Crypt Page), tak i Niels Jacobsen v jeho článku „Pěstování některých náročných druhů kryptokorin v opadance bohaté na humus“, který vyšel v 17. čísle německého časopisu Aqua-Planta v roce 1992. Podle autora má hromadění bukových listů v silných vrstvách a jejich pozdější rozklad za následek to, že tento typ substrátu je extrémně bohatý na huminové kyseliny. Jejich přítomnost je velmi prospěšná pro rostliny, zejména pro ty druhy, které rostou v podmáčených lesích. Podle Nielsena tato půda umožňuje statnější a z dlouhodobého hlediska lepší růst rostlin, které v jiných substrátech po čase přestávají růst zdravě nebo dokonce odumírají. pH bývá obvykle dost nízké (4-5). Humusový substrát lze použít samotný, nebo ve směsi s minerálními materiály, jíly a písky.

C. minima pěstovaná ve směsi prsti z bukového lesa, rašeliny, akadamy a kokosových vláken. (Foto: Xema Romero León)

- **Prst z kaštanového lesa** (*Castanea sativa*); jedná se o španělskou verzi půdy bukového lesa. Je to pro mě volba zde v oblasti, kde žiji, mnohem dostupnější; kromě toho se hojně nabízí jako komerční produkt v zahradnických centrech jako substrát pro kyselomilné rostliny. Má stejné vlastnosti jako buková opadanka, ovšem s tou výhodou, že je u nás dostupná i v obchodech. Konkrétně ta, kterou používám já, je smíchaná

se světlou rašelinou a s půdou z vřesovišť (obě jsou kyselé) a má pH 5,5-6,5. Zatím mám uspokojující výsledky při použití spolu s kokosovými vlákny. Tento substrát můžeme získat také při procházce v jednom z nádherných kaštanových lesů, které pokrývají část Španělska. (Pozn. red.: Zde zmiňovaný strom je kaštanovník jedlý, tedy nikoli náš běžný „kaštan“ jírovec maďal, *Aesculus hippocastanum*. Skutečný kaštanovník pochází ze Středozeří a u nás roste jen několik stovek vysazených stromů. Buková alternativa je pro nás tedy mnohem dostupnější.)

C. pygmaea na kaštanové prsti smíchané s křemičitým pískem a kokosovými vlákny. (Foto: Xema Romero León)

• Kokosová vlákna; pro mě představují poměrně novou záležitost, takže mám jen několikaměsíční zkušenost poté, co jsem substrát začal zkoušet na doporučení jednoho mého kamaráda. Zatím jsem velmi spokojený. Jde o inertní materiál, tvořený zejména ligninem ze skořápek kokosových ořechů a z vláken, která jsou najemno rozdrčená. Má pro naše účely velmi příznivé vlastnosti, protože má velkou kapacitu zadržování vody, ale zároveň funguje jako výborná drenáž, takže umožňuje dobrou cirkulaci vody uvnitř své masy. Má pH 5,5-6,5. Za tu dobu, co kokosová vlákna zkouším, jsem si všiml, že rostliny si vytvořily velmi bohaté a zdravé kořeny, svítící bílou barvou drobného vlášení, a jejich růst je velmi dobrý. Ještě jsem nezkoušel takhle pěstovat náročnější rostliny, ale vypadá to slibně.

C. wendtii v kokosových vláknech. (Foto: Xema Romero León)

• Akadama; je to jílovitý substrát, pocházející z Japonska ze stejnojmenné oblasti. Získává se tak, že se odstraňuje organická vrstva na povrchu; je dostupná ve formě malých granulek, které jsou dosti odolné proti rozdrobení na prach. Má pH mírně kyselé. V akadamě se kořenová soustava rostlin vyvíjí výborně, k čemuž přispívá její vysoká poréznost. Existuje i kyslejší varianta akadamy, nazývaná kanuma; získává se na stejném nalezišti, ale v hlubších vrstvách. Moje zkušenost s tímto substrátem je uspokojivá při použití ve směsi s kokosovými vlákny a kaštanovým humusem.

Trs *C. walkerii* v akadamě. (Foto: Xema Romero León)

• Sepiolit a další jíly; sepiolit je jílovitý minerál, který je hojně používán v průmyslu jako absorbent. Prodává se také jako absorpční materiál pro kočky. Má neuvěřitelnou schopnost iontové výměny a vysokou míru retence (zadržování) vody. Prodává se granulovaný a je do jisté míry odolný proti úplnému rozdrobení. Má ale pH v mírně zásadité oblasti, takže jeho použití je omezené na pěstování nenáročných kryptokoryn a jako součást různých směsí. Další jílovité materiály, které lze použít, jsou hlíny určené pro ruční tvorbu. Ty jsou více neutrální, ale prodávají se ve formě bloků určených na hnětení, takže je musíme rozdrobit na menší částičky, abychom je poté mohli smíchat s dalšími složkami. Také se můžeme poohlédnout po jílovitých zeminách kolem našeho bydliště. V takovém případě je ale velmi důležité vyhýbat se místům, kde se aplikují nebo aplikovaly pesticidy a jiné kontaminující látky. A je vhodné provést jednoduchý test na obsah vápenatých složek; stačí jen nakapat trochu kyseliny chlorovodíkové (Pozn. red.: Dostupnější je ocet.).

• Vermikulit; jde o destičkovitý minerál, který je hodně blízký slíďě. Zpracovává se pro komerční využití vypalováním při teplotě 900 °C. Při tomto procesu způsobí voda, zadržovaná mezi jednotlivými vrstvami, že se destičky odločí do stovek drobných šupinek. Tato struktura je pak velmi porézní a má dobrou schopnost zadržovat vodu, navíc má i vysokou kapacitu iontové výměny. Vermikulit je naprosto inertní a rostlinám může poskytnout jedině trochu hořčíku;

jeho pH je neutrální. Je to velmi dobrý substrát pro zakořeňování a lze ho používat jako jediný materiál, nebo ve směsi. Pokud pěstujeme naše kryptokoryny hydroponickým způsobem, pak může jít o dobrou volbu.

C. yujii rostoucí v živém jávském mechu.

(Foto: Xema Romero León)

- **Mech;** poslední dobou se rozmáhá pěstování choulolistých druhů rostlin v substrátu, jehož hlavní složkou je rašeliník (*Sphagnum*). Zejména v Japonsku získává tato metoda širokou oblibu. A zdá se, že tak pěstitelé dosahují dobrých výsledků, protože pH je nízké a provzdušnění a zakořeňování jsou dobré. Já jsem vyzkoušel podložit z jávského mechu (*Vesicularia dubyana*) na podnícení růstu u nových sazeniček z rhizomových řízků u různých druhů (*aponogetifolia*, *wendtii*, *walkerii*, *beckettii*, *pontederiifolia*, *spiralis*, *balansae*, *x willisii* atd.) se slušným výsledkem. Teď konečně začínám zkoušet vlastnosti mechu také v dlouhodobějších kulturách. Dobrý výběr různých mechů najdeme v obchodech, nabízejících zboží pro teraristiku.

- **Další substráty;** máme na výběr z ohromného množství různých materiálů a zemin, které můžeme použít, ale omezím se jen na vyjmenování některých: minerální vata, kůra jehličnanů, bukové piliny, perlit, rostlinné zbytky apod.

• Voda

Už jsme zmiňovali, že voda obsažená ve vzduchu má velký význam; nyní přicházíme k důležitosti vody jako funkční složky substrátu.

Kryptokoryny rostou s kořeny vnořenými do zaplavené půdy, takže voda má pro jejich život významnou roli. I když je docela dobře možné pěstovat je bez problémů při vysoké vzdušné vlhkosti. Ale nejlepším způsobem, jak tuto vysokou vlhkost udržovat, je nádoby na pěstování kryptokoryn umístit tak, aby byly částečně zaplavené. Kromě odpařování, které zvyšuje vzdušnou vlhkost, tato vodní zásoba bude (podle konkrétního typu použitého substrátu) zdrojem výživy rostlin.

Tato voda by měla být pokud možno co nejměkčí a nejvyšší, jakou seženeme. I když existují druhy, které tolerují tvrdou vodu, tak dostupnost měkké vody nám velmi rozšíří sortiment druhů, které můžeme společně pěstovat. Můžeme použít vodu z reverzní osmózy a vyrobit si z ní vodu přesně podle našich potřeb. Jiným dobrým postupem, vedoucím ke snížení pH kultivační vody, je dát na dno suché listy stromů; huminové kyseliny se postarají o zbytek.

Vodu můžeme nechat stát, ale lepších výsledků se dosahuje, když voda proudí přes pěstební nádoby. To nám zajistí malé ponorné čerpadlo.

Také musíme dbát na správnou teplotu vody, protože v našem prostoru bude právě ona určovat teplotu vzduchu. Ve většině případů je 25 °C dostatečná hodnota, což platí i pro zimní období. Klasické akvarijní ohřívače a topné kabely nám pomohou udržovat stabilní teplotu. V zimě si musíme dát záležet, aby naše pěstební zařízení bylo pokud možno hermeticky uzavřené, především pokud je umístěné venku. V zemích, kde je zima mírná, nepředstavuje venkovní umístění obvykle žádný problém.

C. aponogetifolia, u které se osvědčuje směs akadamy, sepiolitu a kokosových vláken. (Foto: Xema Romero León)

• Živiny a hnojení

Jak už jsme předeslali, voda bude médiem, pomocí něhož se výživné látky dostanou k našim rostlinám. Pokud použitý substrát není zrovna bohatý na makroprvky, budeme je muset přidávat. To se týká dusíku, draslíku a fosforu, ale i mikroprvků – z nich především železa.

Já používám hnojivo určené pro pokojové listiny, ale s nižším dávkováním, než doporučuje výrobce. Jednou týdně přidávám hnojivo úměrně množství vody, která je v mé nádobě pro kryptokoryny; každé dva týdny provádím částečnou výměnu vody. Také jednou nebo dvakrát týdně aplikuji to samé hnojivo přímo na listy pomocí spreje, ale v mnohem zředěnějším poměru. Železo přidávám také na týdenní bázi v chelátové formě (EDHHA).

Zařízení pro emerzní pěstování kryptokoryn

Postavit si malé zařízení pro pěstování kryptokoryn není vůbec složité; potřebujeme jen nějakou nádobu, která se dá hermeticky utěsnit a připevnit na ní průhledné víko, pokud budeme pěstovat kryptokoryny venku; pro použití v interiéru vyrobíme poklop, na který namontujeme zářivkové osvětlení.

Lze použít i staré akvárium – stačí jen napustit do něj několik centimetrů vody a dát dovnitř ponorné čerpadlo a topný kabel. Do vody postavíme květináče a celé to překryjeme skleněným víkem, nainstalujeme osvětlení a můžeme se hned začít těšit z naší emerzní kultury.

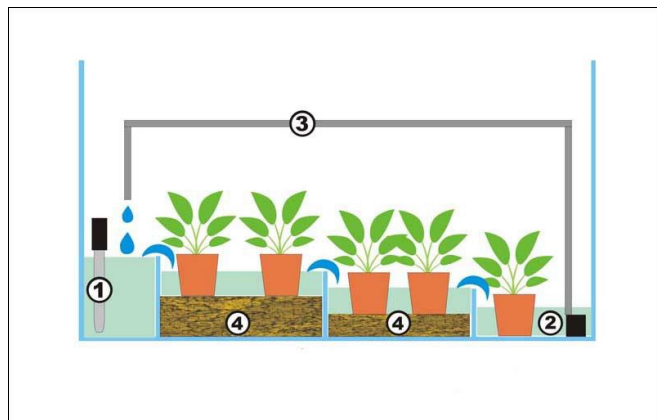

Schéma fungování malého zařízení na emerzní pěstování kryptokoryn: 1 – ohříváč, 2 – čerpadlo, 3 – vedení vody, 4 – štěrku nebo písek. (Foto: Xema Romero León)

Venkovní pěstování je o něco komplikovanější, protože musíme udržet teplotu trvale nad 20 °C. Vhodné na ten účel jsou bedny z expandovaného polystyrenu (Porex, Foam atd.), jaké se užívají na transport ryb. Budeme muset vyrobit víko, které umožní přístup světla – jednoduchou a levnou možností je vyříznutí velkého otvoru do víka a jeho překrytí kancelářskými deskami z průhledného plastu. Toto řešení je dobré pro letní období, kdy se teplota udržuje na uspokojivé výši. V zimě budeme muset přidat do nádoby obyčejný ohříváč pro akvaristické použití.

Osvědčilo se i umístění topného kabelu pod vrstvu štěrku, která se prohřívá a drží lépe teplo.

Pokud máme dost místa, můžeme si vybudovat venkovní přezimovací zařízení s elektrickým vytápěním. Při dobré izolaci je spotřeba energie snesitelná (Pozn.red.: Nezapomínejte, že autor je ze Španělska!) a na trhu lze najít širokou škálu izolačních materiálů, které nám pomohou zabránit zbytečnému úniku tepla.

Při rozhodování o umístění venkovního zařízení hraje významnou roli také světlo. Musíme najít takové místo, kde se k rostlinám dostane dostatek světla, ale nikdy přímé slunce – alespoň ne v létě a ne více než 1-2 hodiny v kuse. Přímé slunce může snadno způsobit přehřátí vzduchu v našem zařízení na teploty okolo 40 °C.

C. minima 'Bukit Merah'. (Foto: Xema Romero León)

Porexová miniaturní zimoviště. (Foto: Xema Romero León)

Zdroj:

[1] www.aquatika.org

Simpsonichthys myersi. (Foto: David Kopeček)

DNES FOTÍ: DAVID KOPEČEK

Markéta Rejlková

Asi nikomu z našich čtenářů, kteří alespoň občas nakouknou do fotoalba některého akvaristického serveru v Česku nebo na Slovensku, není třeba dvakrát říkat, kdo má na svědomí ty nezaměnitelné snímky halančíků: Gagál, jak si nechává říkat David Kopeček. Tento autor se už na stránkách Akvária představil prostřednictvím dvou článků. Protože ale Davidovy snímky obdivuju už dlouho a ještě jsem se jich nenabažila :-), pozvala jsem si ho i do rubriky Akvafoto.

1. Z Tvých fotografií halančíků na mě dýchá taková poklidná, až intimní atmosféra, jako by ryby byly někde ve svém pokojíčku :-). Tuším ale, že jsou ve fotonádržce – mohl bys popsat, jak je zařízená?

Halančíky chovám v nádržích bez dna a rostlin. V takových podmínkách nejsou fotky zrovna ideální. Ne snad, že by halani nešli chovat v klasických akváriích, ale z důvodu snadnější údržby se mi tyto nádrže osvědčily. Proto, když fotím,

používám fotonádrž; její objem je jen 5 l a zařízení takové, co mne napadne. Snažím se dekoraci měnit, aby na každé fotce vypadala malinko jinak.

2. To černé uhlí na dně a celkový styl snímků jsi někde předtím viděl a nechal se inspirovat, nebo to přišlo „samo“?

Přišlo to samo. Když jsem začínal, zkoušel jsem různá dna a materiály, až se mi do fotonádrže dostalo uhlí a už jsem u něj zůstal.

3. Dopráváš rybám před focením nějakou zvláštní přípravu?

Zvláštní příprava není potřeba, ryby se musí v nádrži uklidnit. Někdy to trvá jen pár minut, někdy nějakou tu hodinku. Některým druhům je to naprosto jedno a po umístění do fotonádrže se okamžitě trou.

Tření *Fundulopanchax sjoestedti*. (Foto: David Kopeček)

4. Kolik času a nervů Tě obvykle stojí pořízení jednoho dobrého snímku?

To záleží asi víc na rybách :-). Některé druhy se krásně předvádějí. Ty se pak fotí s radostí. Snímek je hotový raz dva. Ryby, které se bojí, vyžadují více času, na ty je zapotřebí i 20-30 snímků.

5. Jaký používáš fotoaparát a příslušenství?

Fotoaparát je to dnes již zastaralý, Canon Powershot A85. Příslušenství žádné, pokud nepočítám jednu tlustou knihu na opření fotoaparátu a vlastnoručně vyrobené „stínítko“ proti zpětným odleskům.

6. Drtivá většina Tvých „rybích“ snímků zachycuje halančíky. Nikdy jsi neměl ambice fotit i jiné druhy, třeba na výstavě?

Fotím i na výstavách, jen tyto fotky nezveřejňuji. Ale abych se přiznal, na výstavách mne to příliš nebaví, potřebuji k tomu svůj klid a čas. Navíc se domnívám, že k takovému focení by bylo zapotřebí lepšího fotoaparátu.

Nothobranchius guentheri BLUE. (Foto: David Kopeček)

Fundulopanchax filamentosus. (Foto: David Kopeček)

Nematolebias papiliferus "INOA". (Foto: David Kopeček)

Aphyosemion striatum. (Foto: David Kopeček)

Nothobranchius sp. Kiziko TAN 05 RB. (Foto: David Kopeček)

Aphyosemion australe. (Foto: David Kopeček)

Artémie. (Foto: David Kopeček)

Austrolebias alexandri. (Foto: David Kopeček)

Mikry. (Foto: David Kopeček)

7. Když necháme stranou snímky halančíků, znatelný rukopis nese i druhá skupina Tvých fotografií – z mikroskopu. Jak Tě vůbec napadlo se pustit i do téhle oblasti?

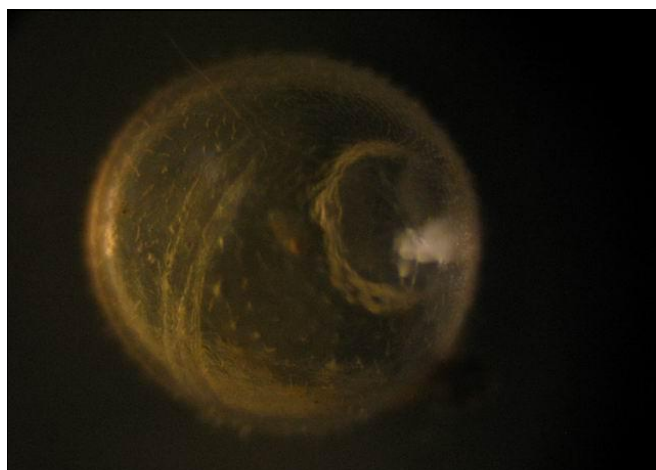
Mikroskop mám od školních let. Už jako kluk jsem se snažil mikrovět buď nafilmovat nebo vyfotit. Vyráběl jsem z různých starých čoček předsádky a jiné nesmysly. Samozřejmě bezúspěšně. Pak jsem si koupil Canon a vzpomněl si na klukovská léta a staříčkový mikroskop. Výsledek mě docela překvapil.

8. Jaké vybavení používáš pro mikrofotografii?

Jen mikroskop, foťák, není nutný ani stativ; a samozřejmě malou stolní lampu.

9. Mohl bys ve stručnosti popsat, jak u Tebe taková fotografie vzniká?

Není to opravdu žádná věda. Mikroskop, lampa, foťák. Pak je důležité najít dobré světlo. Většinou fotím vše až večer. Vyfotím pár zkušebních snímků, buď se mi líbí, nebo ještě přisvětlím, zastíním. No a pak už jenom vybírám vhodné objekty.

Vírníci. (Foto: David Kopeček)

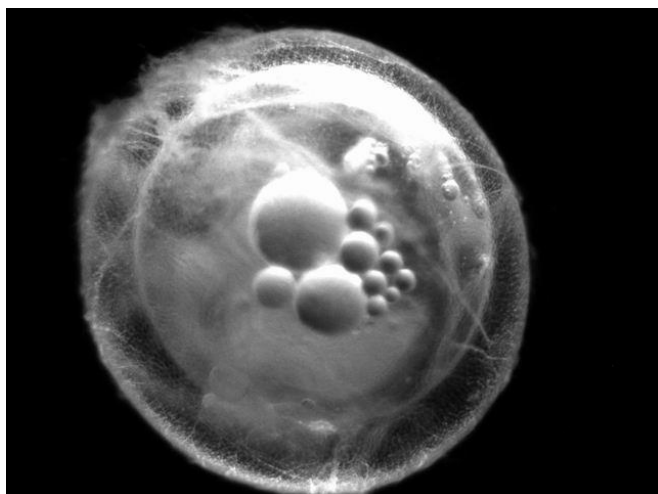
(Foto: David Kopeček)

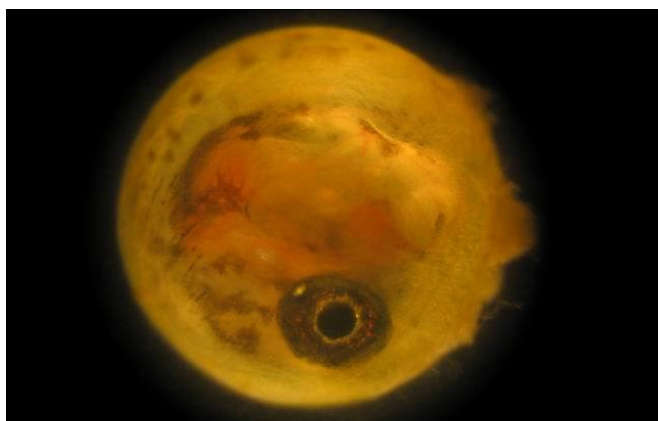
Jikry v mopu. (Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

10. Věnuješ zachycení např. procesu líhnutí velkou přípravu, nebo spoléháš na náhodu?

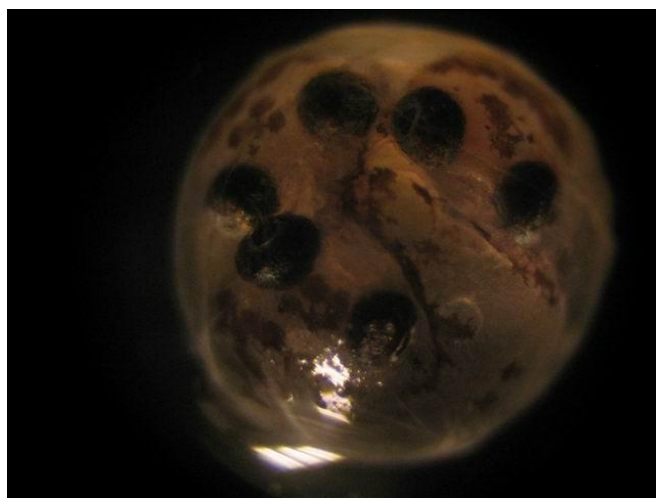
Všeobecně se mi mikrosvět fotí daleko lépe, než ryby. Jikry jsou pak k focení nejideálnější. Nikam neplavou, nespěchají :-). Protože mám jikry v miskách, již pouhým okem rozpoznám, v jakém vývojovém stádiu se nacházejí. Pokud chci fotit např. čerstvě oplodněnou jikru, odeberu ji rybám z mopu. Pokud mám zájem fotit jikru, která je před líhnutím, vyberu tu nejtmaší s již vyvinutým okem.

11. Myslíš si, že pořizovat snímky podobné kvality je těžké? Co bys poradil akvaristům, kteří pošilhávají po mikrofotografii a rádi by to taky sami zkusili?

Důležité je nebát se. Není to tak složité, jak se zdá. Také záleží, kolik peněz jsme schopni do fotopřístrojů investovat. Ale ceny fotoaparátů klesly, nedávno jsem se díval na ceníky a daleko lepší přístroj, než mám já, stál 3 500 Kč. Pak už chybí jen mikroskop nebo binokulární lupa a ta se dá určitě někde sehnat na inzerát. Moje fotografování je pouze hobby. Pochopitelně, kdo chce fotit s profi výbavou, musí sáhnout hlouběji do kapsy.

12. Je mezi Tvými mikrofotografiemi nějaký snímek, kterého si obzvlášť ceníš?

Mezi ty nejzajímavější by snad mohl patřit snímek „trojčata“. To se asi hned tak někomu nepodaří. Ale jinak snímky nerozlišuji.

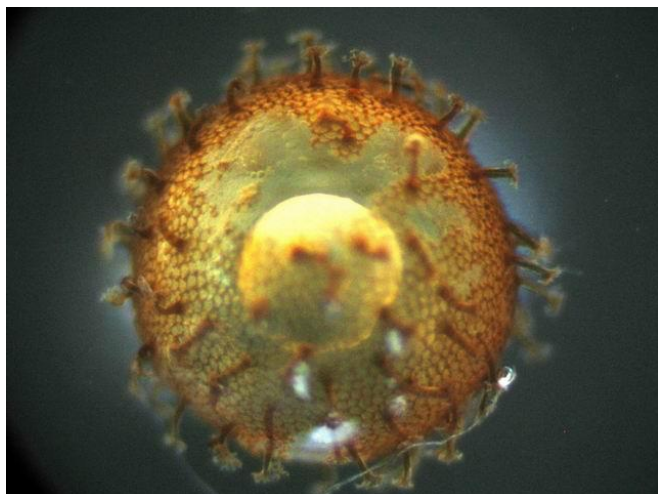
Trojčata. (Foto: David Kopeček)

13. A na závěr se vrátím ještě k halančikům – fotí se všichni stejně, nebo jsou některé druhy či rody „poslušnější“?

Myslím, že jsem na to již částečně odpověděl. Ano, jsou rody, které se fotí lépe, např. aphyosemioni, nothobranchiové. Mezi ty levké patří určitě některé druhy z rodu *Simpsonichthys*. I když většinou je to individuální.

14. Které z Tvých fotografií máš nejraději a proč?

Těžká otázka :-). Nejraději asi fotky z mikroskopu, ten mikrosvět je prostě úchvatný.

Jikra. (Foto: David Kopeček)

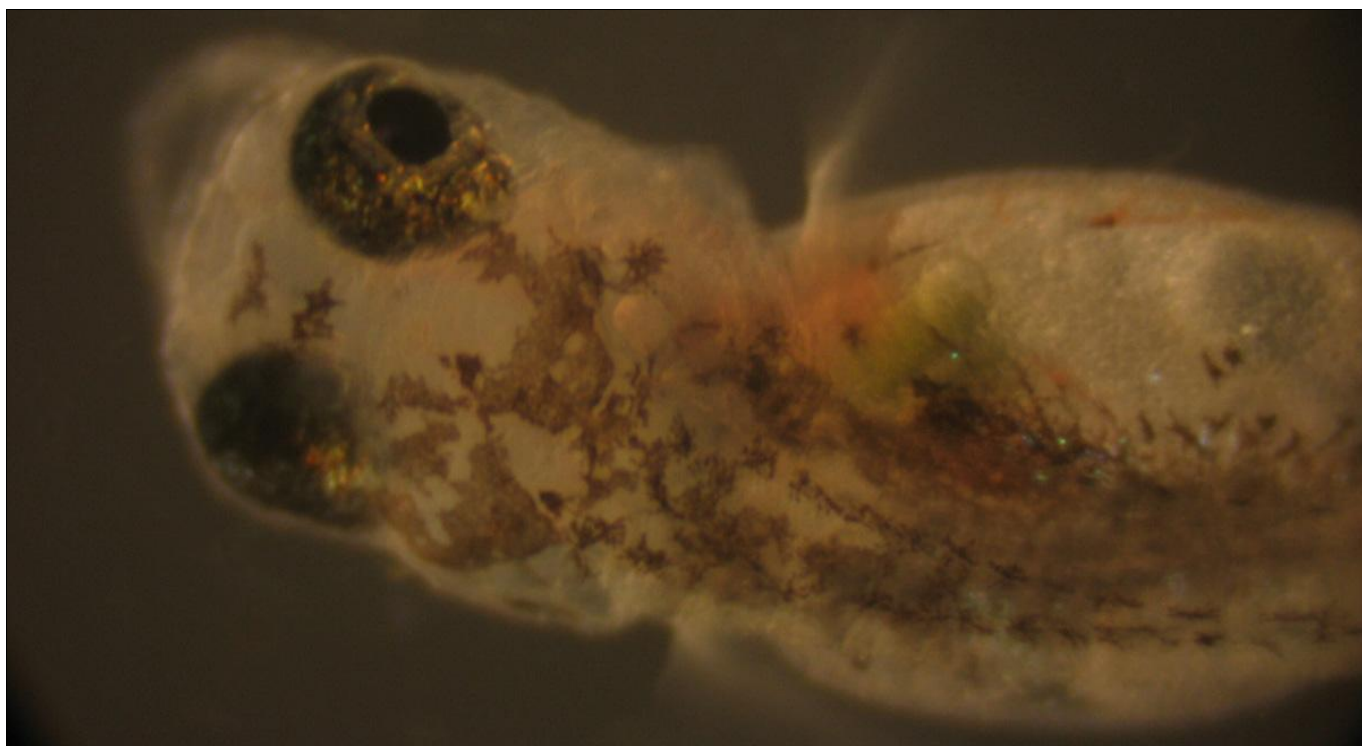
Beruška vodní, *Asellus aquaticus*. (Foto: David Kopeček)

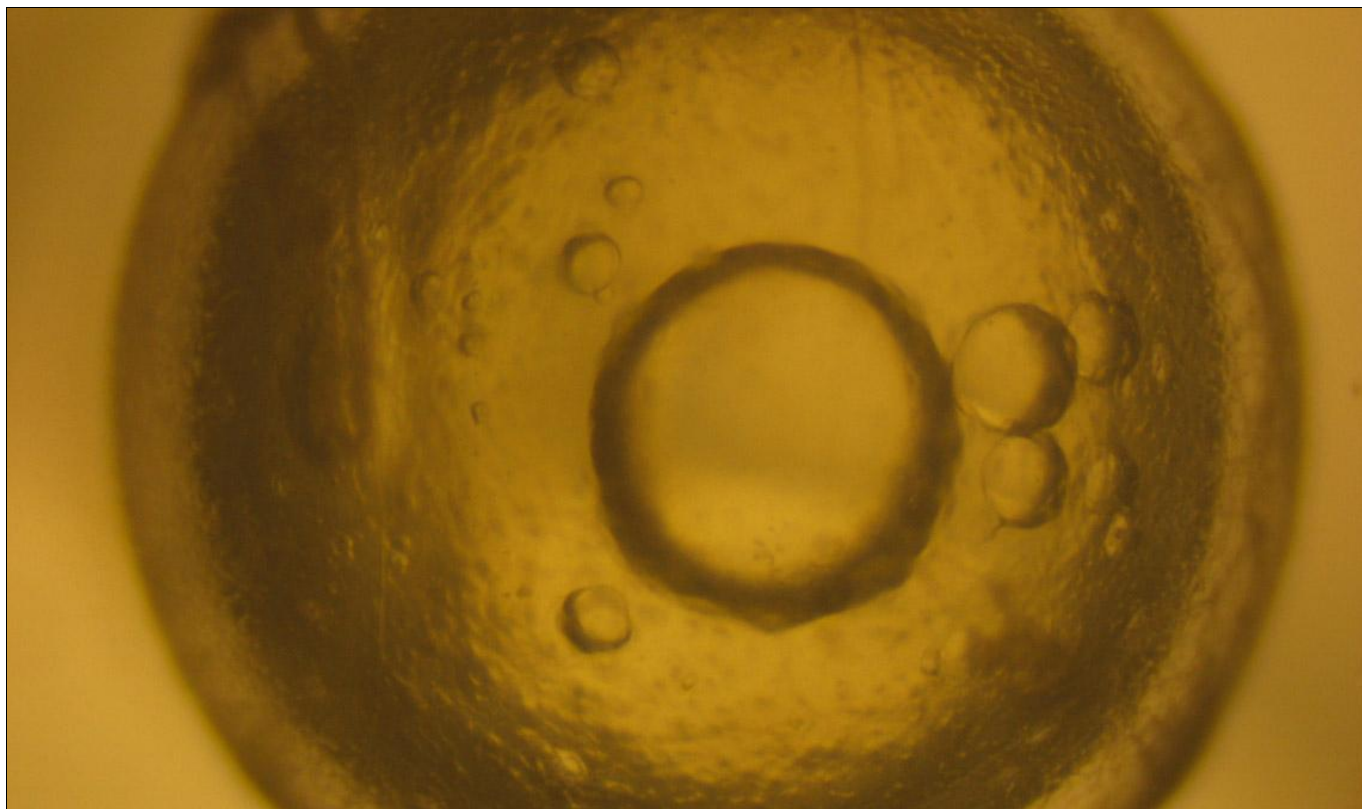
(Foto: David Kopeček)

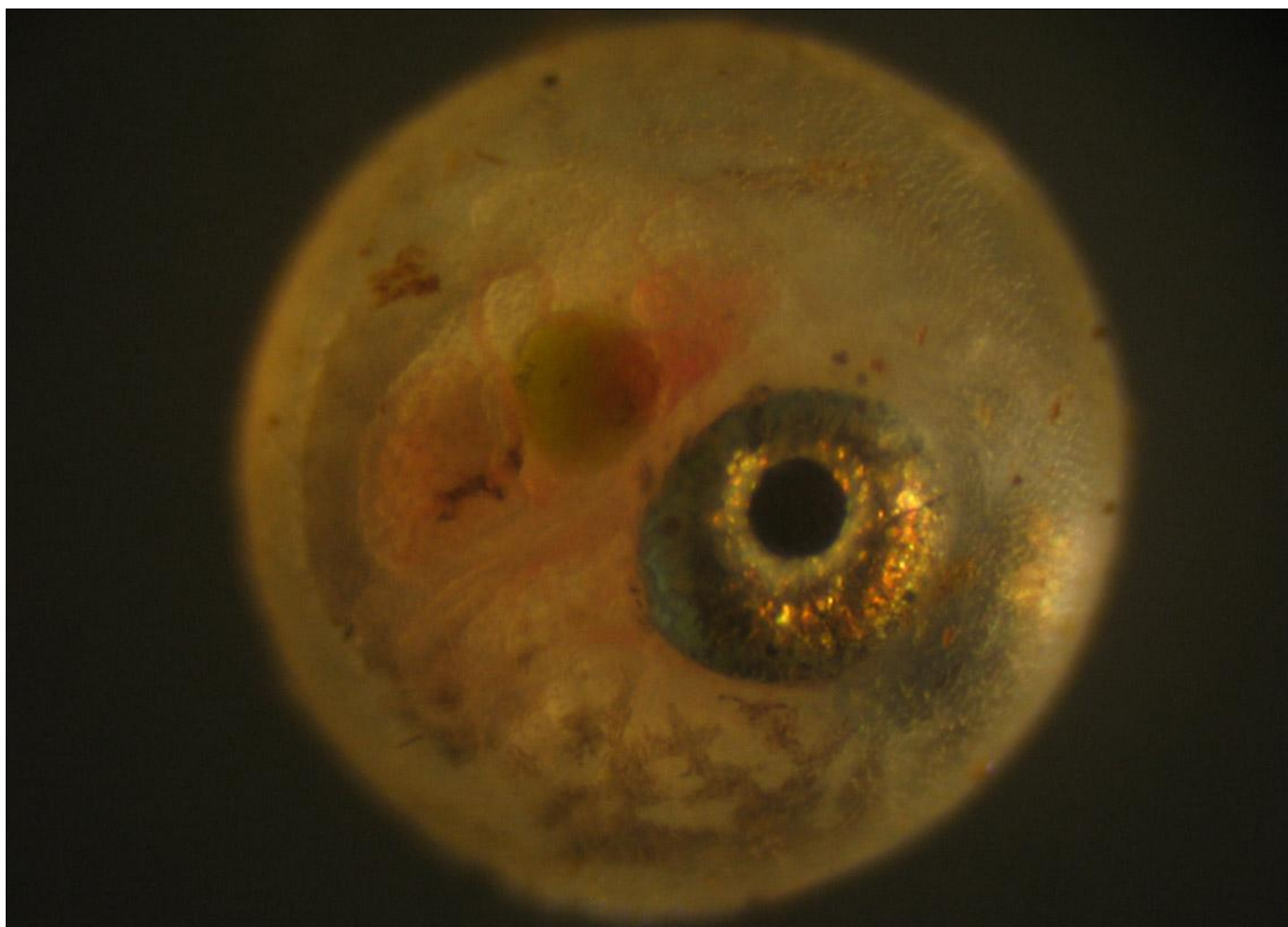
Larvy komára *Culex pipiens*. (Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

(Foto: David Kopeček)

Nothobranchius patrizii. (Foto: David Kopeček)

Aphyosemion hera TDK 80/30. (Foto: David Kopeček)

Aphyosemion ogoense. (Foto: David Kopeček)

Simpsonichthys sp. URUCUIA. (Foto: David Kopeček)

4 x 4 O "CRYSTAL RED" A KRMENÍ

Norman Durný, Jaroslav Chalupek, Jakub Jelínek, Khanh Ta

Čtyři akvaristé, víceméně úspěšní chovatelé *Caridina cf. cantonensis* "Crystal Red", se s námi podělili o své zkušenosti s chovem těchto krevetek a odpověděli na čtyři otázky, týkající se krmení:

1. Je vůbec nutné krevetky krmit, nebo si v akváriu „něco najdou“?
2. Může mít volba konkrétního krmiva vliv na zbarvení nebo na počet mlád'at?
3. Jaké krmivo se Ti při chovu "Crystal Red" osvědčilo nejvíce?
4. A jak je to s krmením mlád'at, vyžadují něco zvláštního?

Norman Durný

1. O krmení už bolo v tomto časopise čo-to popísané, odpoveď na otázku však nie je úplne jednoznačná. Vždy závisí od samotného akvária a najmä cieľov akvaristu, resp. chovateľa. Ak máme extrém – holé akvárium – a snažíme sa o čo najväčšie odchovy, je jasné, že bez krmenia sa v ňom krevetky nezaobídu. Naopak pri druhom extréme, a to husto zarastenom dlhodobom prosperujúcom akváriu, kde populácia kreviet je „primeraná“ a snažíme sa ju len udržiavať, resp. ju obnovovať, nie je potrebné pravidelné kŕmenie, skôr len dokrmovanie nejakými „pochútkami“ alebo špecialitami. V akváriách medzi týmito kategóriami, kde zväčša ide o spoločenskú nádrž pre potešenie s rôznymi inými obyvateľmi okrem kreviet, je denné kŕmenie samozrejme na mieste. V takomto prípade krevetky splnia úlohu čističov zbytkov, ktoré ostanú po ostatných obyvateľoch akvária.

2. Pri početnosti mlád'at podľa mňa hrajú väčšiu úlohu skôr iné faktory ako samotné krmivo. Kvalitné a v prípade kreviet skôr zložkovo vyvážené krmivo vedie k zdravým jedincom s dobrým rastom a vo všeobecnosti platí: čím väčšia samica, tým viac vajíčok :-). Čo sa týka zafarbenia, konkrétne u "Crystal Red" sám nechovám „vyššie šľachtiteľské formy“ tohto druhu a sfarbenie mojich jedincov je skôr závislé od veku, kvality vody a ich „duševnej“ pohody, resp. stresu. U iných druhov kreviet však môžem jednoznačne potvrdiť vplyv stravy na vyfarbenie. Avšak podľa mňa toto nespôsobujú na rozdiel od rýb rôzne farbivá a pigmenty pridávané do krmív, ale skôr zloženie v zmysle pôvodu krmiva (živočíšne, rastlinné...).

3. Ťažko povedať, nechovám ich tak masívne, aby som povedal, ktorá konkrétna značka je najlepšia, lebo som ich veľa nevyskúšal. Okrem toho kŕmim takmer každý deň niečím iným. Miešam granulované, resp. vločkové krmivá podľa zloženia: živočíšne, rastlinné, čisto produkty z rias, rôzne zmesi. Občas mrazené krmivá živočíšneho pôvodu, mrazený špenát, prípadne iná zelenina či prírodnina. Aj keby som nemal, kŕmim aj naloženým planktónom, živým alebo zmrazeným.

Vo väčšine akvárií, kde mám len krevety, prípadne ulitníky, mi pláva kadejaká drobná vodná „háved“ :-).

Pravdu povediac však neuznávam „zaručene perfektné“ krmivá špeciálne určené pre krevety jedine druhu "Crystal Red" a podobne, ktoré za čím menšie balenie majú tým vyššiu cenu. No pri určitých značkách výrobcov krmív sa dajú vybrať krmivá pre drobný domáci chov za rozumné peniaze a poskytujúce dostatok komfortu pre zaneprázdneného akvaristu, ktorý nemá čas na prípravu jedálničky pre svojich chovancov. Aj pri dennodennom kŕmení len týmito krmivami nie je potrebné sa obávať, či dostanú naše krevetky všetko potrebné pre život.

4. Prikrmovanie v štýle „trošku pridám, veď sú tam čerstvo narodené mladé“ sa mi veľakrát skôr vypomstilo, no sám musím priznať, že aj keď s tým mám negatívne skúsenosti, neodpusťím si niekedy niečo pre mladé pridať :-). V bežných zariadených akváriách nie je nutné niečo extra pridávať. Skôr niekedy pomôže nádrž trošku zanedbať a neodsť detrit, ktorý krevetkám ponúka prestretý stôl. U "Crystal Red" mladé žerú od narodenia to isté ako dospelé, takže nie je nutné ani zmeniť zloženie krmiva. Mladé krevetky si nájdu niečo pod zub skôr ako dospelé, keďže majú výhodu – svoju veľkosť a vďaka nej sa zmestia takmer všade, kde môže byť niečo pod zub schované.

Krevetky hodujúci na kopřivě. (Foto: Jaroslav Chalupek)

Jaroslav Chalupek

1. Poměrně filozofická otázka. V dostatečně prostorném akváriu s vyrovnaným biotopem se určitý počet jedinců užíjí po dlouhou dobu, aniž by chovatel musel zasahovat do dění. Musí se počítat s tím, že se danými podmínkami vyselektuje počet osádky na takový, aby byl schopen přežít. Reprodukční schopnost se sníží na minimum, přebyteční či slabší jedinci budou odstraňováni až do nastolení rovnováhy. Potom si začne akvárium žít svým vlastním životem.

Kdybych stál před volbou, co dát do nádrže, o kterou nemám možnost se pravidelně starat, jsou krevetky mým favoritem číslo jedna.

"Crystal Red" obírající listí. (Foto: Jaroslav Chalupek)

2. Samozřejmě, volba krmiva je důležitým faktorem, ovlivňujícím zbarvení i početnost mláďat krevet. Pro hezké červené vybarvení i např. *Neocaridina heteropoda* je nutné podávat potravu obsahující karoten. Nejvíce ho obsahuje plankton a artemie. Při jeho nedostatku můžeme pozorovat výrazné poblednutí zvířat – jak se říká, všechno souvisí se vším.

Nelze upřednostnit pouze jednu stravu, ale vždy se jedná o celé soubory vitaminů a nerostných látek, které podporují vzájemné vstřebávání. Aby organismus dokázal vstřebat vitamin A, v přírodě potřebuje sluneční záření. To se dá u našich chovanců nahradit podáním vitaminu D3.

Abychom se takové alchymii dokázali vyhnout, je nejlépe koupit již hotová vyráběná krmiva přímo pro krevetky, obsahující vše potřebné. To ovšem neznamená, že jsme pro své oblíbence udělali to nejlepší. Strava má být co nejpestřejší. Neměli bychom vynechat žádnou příležitost jim zpestřit jídelníček podáním spařených listů salátu, špenátu, kopřivy, kousků dýně, cukety. Dále by v nádrži neměly chybět staré suché listy dubu, buku, lísky, olšové šišťice. Vyvarovat se podání ovoce, ať sladkého nebo kyselého! Takové experimentování se nevyplácí a může nás vyjít hezky draho.

3. Při chovu "Crystal Red" vycházím z informací zkušenějších chovatelů. Asijské pěstírny ke krmení preferují jako hlavní stravu listy mangoldu, Evropané zas špenát a kopřivu. Vybral jsem tedy kopřivu. V mém okolí se nechá sbírat po

(Foto: Jaroslav Chalupek)

Krevetky hodující na kopřivě. (Foto: Jaroslav Chalupek)

většinu roku, je stále čerstvá, nehrozí zamořením insekticidy nebo pesticidy. Sbíráím pokud možno jen vrcholové mladé výhonky, krátce povařím, po vychladnutí slijí vodu, propláchnu a zkrmuji. Zbytek uchovávám v lednici do dalšího krmení. Obsah jedné menší igelitové tašky mi stačí na 3-4 dny. Jako doplněk stravy podávám granulky JBL Novo Prawn a Sera Shrimps Natural. Minerální směsi nahrazuji práškem ze skořápek domácích slepic.

4. Pro odchov mláďat ve svých akváriích mám zdá se dostatek potravy rozmělněné dospělými jedinci. V pořádném trsu jávského mechu se usazují drobné částičky vyhledávané mláďaty. Kdo má problémy s udržení krevetek, jak dospělých tak mladých, bych doporučil vyzkoušet krmivo Breeders Choice Platinum. Obsahuje vše potřebné pro život krevetek, posiluje imunitní systém, podporuje růst, barvu a zdravý vývin, snižuje úhyn na minimum i v letních teplých měsících.

Jakub Jelínek

1. V dostatečně velké, zařízené nádrži se přiměřené množství krevetek užíjí samo. Pokud ale máme v úmyslu krevetky intenzivněji množit a odchovávat, bez dokrmování se neobejdeme.

2. Podle mých zkušeností má volba stravy bezpochyby vliv na počet mláďat a rychlost „znovuzaplňování“ samic. Intenzita vybarvení potomstva je dána hlavně geneticky, kvalitní stravy rodičů ale může hrát také roli.

3. Své krystalky se snažím krmit co nejrozmanitěji. Krmím převážně komerčními specializovanými krmivy. U „domácí stravy“ těžko dosáhneme dostatečné vyváženosti krmné dávky. Krystalky, jako většina ostatních trpasličích krevet, jsou hlavně řasožravé. Základ by proto měla tvořit rostlinná složka. Zároveň je ale pravdou, že živočišná krmiva jsou mnohem výživnější. Proto je dobré oba typy krmiv přiměřeně obměňovat. Já mám velmi dobré zkušenosti s odskořápkovanou artémií, je velmi výživná. Pro vyvážení míchám s granulami spiruliny, které krystalky velmi dobře přijímají. Dále krmím specializovanými krmivy pro krevety a jiné bezobratlé. Například od firmy SAK. V současné době experimentuji s krmivy z Japonska a Asie vůbec. Na soudy je příliš brzy, momentálně jsem ale spokojen. Dle hlasů v zahraničních diskusích i ze zkušeností některých kolegů jsou v současné době jedněmi z nej kvalitnějších krmiv pro krystalky krmiva firmy ASSA, řada Mosura. Osobně jsem je zatím nezkusil.

4. Většinou se uvádí, že mláďata krevet žerou potravu shodnou jako dospělci. V podstatě je to pravda, i když při užití specializovaných krmiv můžeme dosáhnout rychlejšího růstu a vyššího procenta přeživších mláďat. K dostání je poměrně dost krmiv pro mláďata. Většinou se jedná o prachové krmivo, jehož základem jsou různé mikroorganismy či látky podporující množení bakterií v nádrži. Výrobci uvádí, že tato specializovaná krmiva mimo jiné zlepšují kvalitu vody, usnadňují svlékání, jsou výborně přijímána apod. S těmito krmivy také experimentuji; výsledky vypadají zatím slibně, na závěry je však brzy.

Khanh Ta

1. Krevety není nutné přímo pravidelně krmit, ale nazval bych to spíše jako příkrmování. Jejich hlavní jídelníček bude to, co najdou v dobře zajetém akváriu, na filtračních houbách atd., ale pro dobrý odchov to určitě nestačí. Pro přežití možná ano, ale i tom pochybuji. Při nedostatku jódu a vápníku v potravě mají problémy se svlékáním a následným růstem krůt. Proto je dobré je příkrmovat různými druhy potravy.

2. Zbarvení je dáno především geneticky, ale i potrava může mít vliv. Ale jestli má vliv na počet mláďat, tak to bych si netroufl říct. Já si osobně myslím, že ne.

3. Nejlepší krmivo jsou věci, co najdou v akváriu. Ale mně se nejvíce dařilo, když jsem je příkrmoval Hikari shrimp cuisine a podával listy dubu a ketapangu.

Různá krmiva pro "Crystal Red", která jsem vyzkoušel.

(Foto: Khanh Ta)

Hikari shrimp:

První skupinu jsem naučil na Hikari shrimp cuisine. Zpočátku to moc nechtěly, ale časem si zvykly a praly se o to. Velmi oblíbené krmení, ale má hodně krátkou expirační dobu.

Tetra TabiMin:

Vrhnou se na to hned, ale za chvíli je to omrzí. Mají rády jen něco, co je na povrchu, a zbytek nechávají.

Mosura:

Údajně nejlepší komerční krmení pro CRS. Mají to rády, ale moc toho nesnědí. Zatím mám tohle krmivo krátce na to, abych dělal závěry.

SAK Caridina:

Žerou to, ale ani se o to nějak neperou.

Tetra Crusta:

Je tam 4-5 druhů v jednom balení. Nejvíce baští Crisps. Ostatní moc ne.

Hikari Crab:

Jedna skupina mi to nežrala vůbec a druhá to má ráda. Ale je to dobré krmivo. Obsahuje skoro vše, co potřebují.

White pellet:

Jen doplněk vápníku a minerálů. Aby se lepe svlékaly. Žerou to, ale ne s nadšením.

Biomax:

Taky si myslím, že to bude o zvyku. Zpočátku to moc nechtěly a teď už to žerou normálně.

4. Mláďata se v prvních dnech svého života krmí různými mikroorganismy v akváriu a potom se živí tím stejným, jako dospělci. Tudíž je důležité mít zajetou nádrž s dostatkem rostlin a nějakými těmi řasami.

SÚŤAŽE AKVÁRIOVÝCH RÝB V ROKU 2008

Ing. Marian Stieranka

V roku 2008 sa súťažných výstav akváriových rýb zúčastnilo celkom 43 slovenských **chovateľov** z troch slovenských organizácií. Najpočetnejšie zastúpenie mal Slovenský zväz chovateľov (SZCH), pod hlavičkou ktorého súťažili 28 chovatelia zo 7 slovenských miest (traja zo S. N. Vsi-Hrabušíc, po jednom z Topoľčian, Žiliny a Nitry, 6 z Martina, 2 z Bratislavy a 14 z Banskej Bystrice). Piatich chovateľov zastupovali v súťažiach Klub.Akva.SK (KAS), dvaja chovatelia Českú labyrintkársku asociáciu–Slovensko (ČLA/SK), pričom v roku 2008 sa súťaži zúčastnilo aj 8 neorganizovaných chovateľov.

Slovenskí chovatelia sa v roku 2008 svojimi súťažnými kolekciami zúčastnili spolu na 16 **súťažných výstavách**. To z pohľadu kvantity znamená v histórii akvaristického súťažného výstavníctva maximum.

Na troch výstavách súťažili slovenskí chovatelia v Poľsku. V Bielsku Bialej bolo zorganizované jedno zo 4 súťažných kôl Majstrovstiev Európy guppy-párov, v Krakove jedno zo 6 súťažných kôl Majstrovstiev Európy guppy-triá a v Štetíne sa konala medzinárodná súťaž guppy-párov a tiež medzinárodná súťaž Xipho-Molly (označenie súťaží mečoviek, plát a molynézií).

Podobne ako v Poľsku, aj v Nemecku sme oboslali súťažnými kolekciami tri výstavy. V Neumarkt/Pöllingu súťažili guppy-triá v jednom zo 6 súťažných kôl ME, na medzinárodnej výstave v Cottbuse súťažili bojovnice *Betta splendens* a v Bretnigu sa uskutočnilo druhé a záverečné kolo Majstrovstiev Európy v kategóriách Xipho-Molly.

V Rakúsku vo Viedni, rovnako ako aj v Holandsku v Tilburgu sa slovenskí chovatelia zúčastnili jedného zo 6 kôl Majstrovstiev Európy guppy-triá.

Najčastejšími medzinárodnými kontaktmi slovenských akvaristov sú už dlhodobo a tradične účasti na súťažných výstavách v Českej republike. Rovnako tomu bolo aj v roku 2008. Už vo februári súťažili chovatelia bojovník *Betta splendens* na medzinárodnej súťaži v Hradci Králové. V druhej polovici prázdnin sa so ctou vysporiadali akvaristi spolku Iris v Plzni súčasne v rovnakom termíne s mimoriadne náročnou organizáciou jedného zo 6 súťažných kôl Majstrovstiev Európy guppy-párov, medzinárodnou súťažou v kategóriách Xipho-Molly, ako aj medzinárodnou súťažou bojovník *Betta splendens*. Severomoravskí akvaristi zorganizovali v septembri v Ostrave jedno zo 4 kôl Majstrovstiev Európy guppy-párov a medzinárodnú súťaž bojovník *Betta splendens*. V rovnakom termíne ako v Ostrave súťažili slovenskí akvaristi aj v Prahe, avšak v tomto prípade to bolo v prvom kole Majstrovstiev Európy kategórií Xipho-Molly.

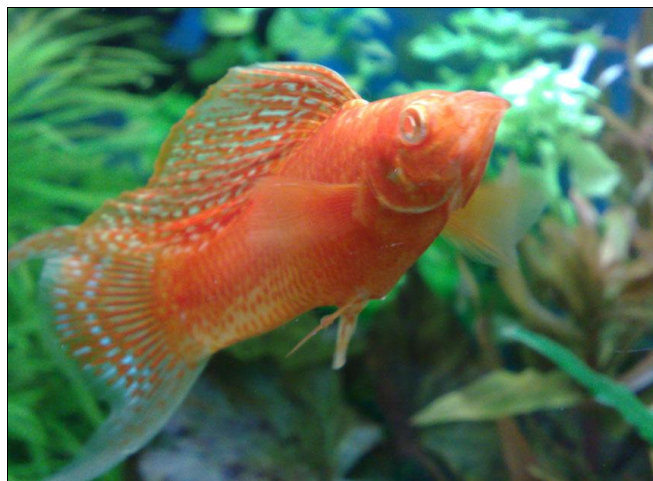
Z výstavy v Štetíne (Poľsko):

Dva pohľady do rastlinami bohato osadených spoločenských akvárií. (Foto: Richard Tokušev)

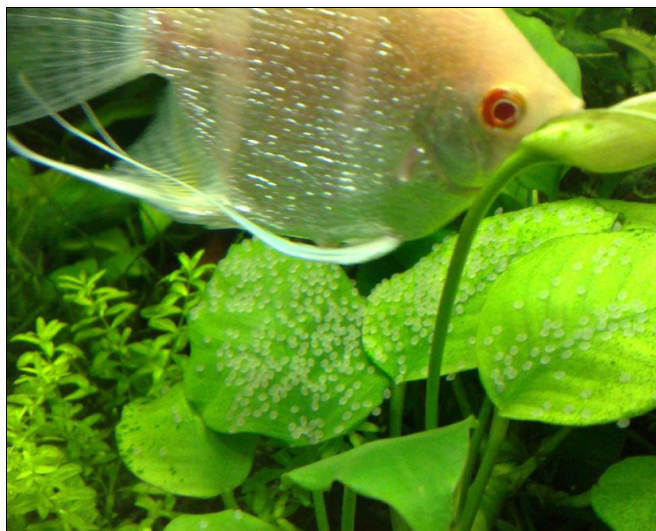
(Foto: Richard Tokušev)

V Štetíne sa sústredila silná konkurencia predovšetkým súťažných kolekcií Xipho-Molly. (Foto: Richard Tokušev)

Estetike spoločenských akvárií a kvalite rybej osádky venovali organizátori výstavy veľkú pozornosť. Jednotliví vystavovatelia súťažili aj o najkrajšie osadené akvárium vo viacerých kategóriách. (Foto: Richard Tokušev)

Priamo vo výstavnej nádrži mohli návštevníci vidieť trenie skalárov albínov. (Foto: Richard Tokušev)

Na večernom spoločenskom posedení priamo na výstave bolo o čom diskutovať. (Foto: Richard Tokušev)

Otvorenie výstavy a vyhlásenie výsledkov súťaží sa nieslo „vo veľkom štýle“. (Foto: Richard Tokušev)

Ako nie najšťastnejšie riešenie sa ukázalo umiestnenie súťažných nádrží v piatich radoch nad sebou.

(Foto: Richard Tokušev)

Organizátori súťaže guppy-párov a súťaže Xipho-Molly si dali záležať okrem iného aj na obstaraní veľmi pekných ocenení pre víťazov v jednotlivých súťažných kategóriách.

(Foto: Richard Tokušev)

(Foto: Richard Tokušev)

Z výstavy v Ostrave (Česká republika):

Dom kultúry Vítkovice je už dlhodobšie miestom, kde ostravskí akvaristi organizujú svoje podujatia.

(Foto: Richard Lačný)

Časť medzinárodnej súťaže bojovníc *Betta splendens*.

(Foto: Richard Lačný)

Príjem súťažných kolekcíí. (Foto: Marian Stieranka)

Súťažná kolekcia „Šedý moskovský filigrán“.

(Foto: Richard Lačný)

Jedna zo súťažných kolekcíí bojovníc *Betta splendens*.

(Foto: Richard Lačný)

3. kolo ME guppy-páry. (Foto: Richard Lačný)

Časť spoločenských akvárií, ktorým dominovali najmä cichlidy. (Foto: Richard Lačný)

Bolo z čoho vyberať aj v predajnej časti výstavy.

(Foto: Richard Lačný)

Ešte sa nestalo, aby na Slovensku vzhľadom na akvaristické zázemie boli v jednom roku zorganizované viac ako dve súťažné výstavy. Rok 2008 bol a bude výnimočný v tom, že sa podarilo zorganizovať výstavy hneď štyri. Rovnakým dielom sa o to zaslúžili Slovenský zväz chovateľov a Klub.Akva.Sk. V polovici mája zorganizovali akvaristi zo Slovenského zväzu chovateľov v Banskej Bystrici prvé kolo Majstrovstiev Európy guppy-párov súčasne s medzinárodnou súťažou bojovníč *Betta splendens*. Koncom mája Klub.Akva.Sk v rámci „Akvaristického leta v Bratislave“ pokračoval vydarenou medzinárodnou súťažou bojovníč *Betta splendens*. Na striedačku to boli v septembri opäť akvaristi SZCH, ktorí v Martine zorganizovali popri všeobecnej výstave akváriových rýb a rastlín aj medzinárodnú súťaž bojovníč *Betta splendens*. V rámci „Akvaristickej jesene v Bratislave“ okrem akvatrhov, prednáškového odopoludnia a výstavy divokých živočíchov zorganizoval v októbri Klub.Akva.Sk aj záverečné, štvrté kolo Majstrovstiev Európy guppy-párov.

Z výstavy v Banskej Bystrici:

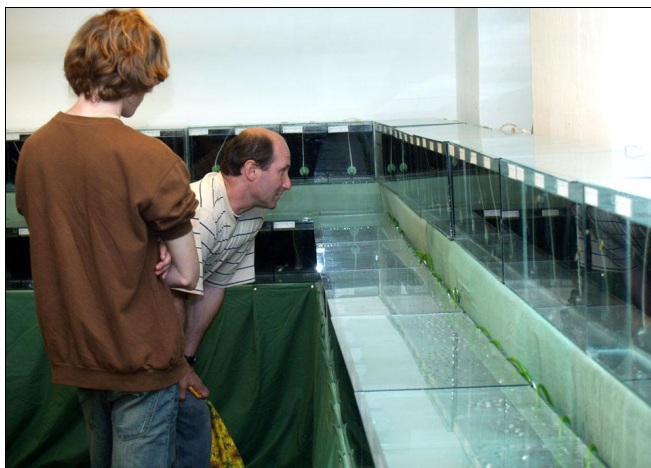

99 súťažných akvárií bojovníč *Betta splendens*.

(Foto: Marian Stieranka)

Fotogaléria dokumentujúca 28-ročnú prácu banskobystrickej organizácie akvaristov. (Foto: Marian Stieranka)

Časť zo 148 súťažných akvárií 2. kola ME guppy-párov.

(Foto: Marian Stieranka)

Dva pohľady na časť spoločenských výstavných akvárií.

(Foto: Marian Stieranka)

(Foto: Marian Stieranka)

Časť výstavy fotografií a akvaristickej tematikou.

(Foto: Marian Stieranka)

Pohľad na výstavnú a predajnú časť tilandsií, bromélií, orchideí, mäsožravých a iných exotických rastlín.

(Foto: Marian Stieranka)

Ocenenia pre víťazov jednotlivých súťažných kategórií.

(Foto: Marian Stieranka)

Prínos všetkých vyššie uvedených súťažných výstav akváriových rýb je možné hľadať a nájsť aj v tom, že okrem mnohých kontaktov sú organizované súbežne aj iné akvaristické akcie, doplnené o predaj rýb, rastlín, krmív, liečív, techniky, literatúry a pod.

V roku 2008 sa prezentovalo na súťažných výstavách celkom 639 **kolekcií** slovenských akvaristov. 464 kolekcií reprezentovalo členov Slovenského zväzu chovateľov, 123 kolekcií členov Klubu.Akva.Sk, 10 kolekcií členov Českej labyrintkárskej asociácie-Slovensko a 42 kolekciami oboslali súťažné výstavy neorganizovaní akvaristi.

Aká bola štruktúra súťažných kolekcií? Najvyššie zastúpenie mali na súťažných výstavách **guppy** (*Poecilia reticulata*). Tých súťažilo spolu 309 kolekcií, z toho 231 kolekcií tvoril samček so samičkou, tzv. súťaže guppy-páry a 78 kolekcií, ktoré sú zostavené z troch samcov, tzv. súťaže guppy-triá. Čo do početnosti, nasledovali **bojovnice** (*Betta splendens*) s 237 kolekciami, kde súťažnú kolekciu tvorí 1 ryбка. V kategóriách **Xipho-Molly** súťažilo spolu 93 kolekcií, ktoré tvorí vždy pár rýb. Z uvedeného počtu bolo 41 kolekcií mečoviek (*Xiphophorus helleri*), 27 kolekcií plát škvrnitých (*X. maculatus*), 2 kolekcie plát pestrých (*X. variatus*), 17 kolekcií živorodiek ostropyskatých (*Poecilia sphenops*), 3 kolekcie živorodiek širokoplutvých (*P. latipinna*) a 3 kolekcie živorodiek vysokoplutvých (*P. velifera*).

Okrem bezprostrednej účasti na súťažných výstavách formou zaslaných kolekcií mali slovenskí akvaristi priame zastúpenie aj ako výkonní posudzovatelia v kolektíve posudzovateľov či ako medzinárodní pozorovatelia. V roku 2008 spolu 12 slovenských akvaristov pôsobilo ako posudzovateľ či pozorovateľ na súťažných výstavách v Bielsku Bialej, Štetíne, Krakove, Bretnigu, Plzni, Ostrave, Prahe, Banskej Bystrici, Bratislave a v Martine.

Ako v roku 2008 obstáli v súťažiach slovenskí akvaristi?
Z európskych súťaží najdlhšiu tradíciu majú **Majstrovstvá Európy guppy-triá**. V roku 2008 sa konal už ich 31. ročník. Zo 6 súťažných kôl boli do konečných výsledkov započítané 4 najlepšie výsledky v 3 súťažných kategóriách: dlhoplutvých (štandardy vejárovitý, deltovitý, závojovitý a vlajkovitý), mečíkatých (štandardy dvojité mečík, horný mečík, dolný mečík a lýrovitý) a krátkoplutvých (štandardy lopatkovitý, kopijovitý, kruhovitý a ihlovitý). Zo slovenských akvaristov, ktorí absolvovali minimálne 4 súťažné kolá, sa v konečnom poradí v súťažnej kategórii dlhoplutvých zo 129 súťažiacich umiestnil na 19. mieste Branislav Barčín s 313,33 b., na 20. mieste Ivan Vyslúžil s 310,67 b., na 28. mieste Ladislav Jakubec s 279,33 b. a na 30. mieste Ing. Marian Stieranka s 276,33 b. V kategórii mečíkatých obsadil Branislav Barčín zo 48 súťažiacich 13. miesto s 291,67 b. V kategórii krátkoplutvých súťažilo 55 chovateľov. 9. miesto s 299,00 b. obsadil Branislav Barčín a 12. miesto s 279,67 b. Miroslav Konôpka.

V 31-ročnej histórii Majstrovstiev Európy gupiek sa v roku 2008 po prvý krát okrem súťaže guppy-triá súťažilo aj v kategórii **guppy-páry** na 4 súťažných výstavách. V kategórii dlhoplutvých skončil v celkovom poradí na 6. mieste Ivan Vyslúžil, na 7. mieste Branislav Barčín, na 9. mieste Milan Vetrák, na 12. mieste Ing. Marian Stieranka, na 13. mieste Ján Slobodník a na 14. mieste Anton Domin. Kategóriu mečíkatých vyhral Richard Tokušev a v kategórii krátkoplutvých skončil na celkovom 4. mieste Miroslav Konôpka, na 5. mieste Ing. Marian Stieranka a na 6. mieste Branislav Barčín.

Do 9. ročníka **Majstrovstiev Európy kategórií Xipho-Molly** boli započítavané výsledky zo súťaží v Prahe a v Bretnigu. V konečných výsledkoch v kategórii *Xiphophorus helleri* skončil Ivan Vyslúžil na 4. mieste, Ladislav Jakubec na 9. mieste, Anton Domin na 13. mieste, Richard Cirák na 15. mieste a Branislav Barčín na 19. mieste. V kategórii *Xiphophorus maculatus* obsadil Ivan Vyslúžil 2. miesto, Ladislav Jakubec 6. miesto, Ing. Marian Stieranka 9. miesto a Anton Domin 11. miesto. V kategórii *Xiphophorus variatus* skončil na celkovom 5. mieste Branislav Barčín. V kategórii *Poecilia sphenops* obsadil 2. miesto Ivan Vyslúžil, 5. miesto Ladislav Jakubec, 7. miesto Ing. Marian Stieranka, 11. miesto Richard Cirák a 12. miesto Anton Domin. U *Poecilia velifera* na 3. mieste skončil Richard Cirák a na 5. mieste Ing. Marian Stieranka. V poslednej súťažnej kategórii *Poecilia latipinna* v celkovom poradí bol na 2. mieste Richard Cirák a na 3. mieste Ing. Marian Stieranka.

Od roku 1985 sú organizované **Majstrovstvá Slovenska** (predtým Majstrovstvá Československa) **chovateľov akváriových rýb**. V roku 2008 sa uskutočnil ich 24. ročník.

Do **Majstrovstiev Slovenska guppy-triá** boli prevzaté 4 najvyššie dosiahnuté bodové výsledky zo súťažných výstav započítavaných do Majstrovstiev Európy, ale bez ohľadu na výsledky v jednotlivých kategóriách (dlhoplútvé, mečíkaté a krátkoplútvé štandardy). Úplné poradie v tejto súťaži bolo nasledovné:

Por.	Účastník	Organiz.	Berlín	Neumarkt	Viedeň	Plzeň	Tilburg	Krakov	Spolu
1	Barčín Branislav	KAS	x	77,00	77,33	76,67	74,00	82,67	313,67
2	Vyslúžil Ivan	SZCH	x	75,00	76,33	79,67	57,67	79,67	310,67
3	Jakubec Ladislav	SZCH	x	74,33	74,00	73,00	x	77,67	299,00
4	Konôpka Miroslav	SZCH	x	76,00	72,00	x	70,33	61,33	279,67
5	Stieranka Marian Ing.	SZCH	x	64,33	73,67	70,67	64,00	67,67	276,33
6	Tóth Štefan	SZCH	x	76,33	67,33	0,00	x	69,67	213,33
7	Jakubcová Mária	SZCH	x	74,67	71,33	65,00	x	x	211,00
8	Pindeš & Tokušev	SZCH	x	75,00	73,00	x	x	x	148,00
9	Domin Anton	SZCH	x	x	x	65,67	x	66,67	132,33
10	Benčúrik Peter	KAS	x	x	x	x	x	82,00	82,00
11	Líbal Milan	KAS	x	x	x	x	x	75,33	75,33
12	Jakubec Lukáš	SZCH	x	x	x	x	x	69,00	69,00
13	Burger Boris Ing.	SZCH	x	x	x	68,67	x	x	68,67
14	Cirák Richard	SZCH	x	x	x	68,00	x	x	68,00
15	Melicháč Dušan	FREE	x	x	x	x	x	66,00	66,00
16	Slobodník Ján	SZCH	x	x	60,33	x	x	x	60,33

Celkové výsledky **Majstrovstiev Slovenska guppy-páry** tvorili 4 najvyššie dosiahnuté bodové výsledky dosiahnuté v súťažných kolách Majstrovstiev Európy a z medzinárodných súťaží v Krakove a v Štetíne, opäť bez ohľadu na výsledky v tvarových štandardoch. Úplné poradie bolo nasledovné:

Por.	Účastník	Organiz.	B.Biala	B.Bystrica	Ostrava	Bratislava	Krakov	Štetín	Spolu
1	Tokušev Richard	SZCH	153,67	145,00	143,00	144,33		147,00	590,00
2	Barčín Branislav	KAS	145,33	148,00	145,67	148,67		146,00	588,33
3	Vetrák Milan	SZCH	150,00	145,33	142,00	139,67		148,00	585,33
4	Vyslúžil Ivan	SZCH	146,67	145,00	147,33	146,00		140,00	585,00
5	Stieranka Marian	SZCH	143,00	146,67	142,67	143,00		143,67	576,33
6	Konôpka Miroslav	SZCH	140,00	139,33	143,67	144,67			567,67
7	Slobodník Ján	SZCH	137,33	141,33	142,33	142,33			563,33
8	Domin Anton	SZCH	134,00	132,00	140,33	133,33		136,33	544,00
9	Jakubec Lukáš	SZCH	139,33	144,00	142,67		87,67		513,67
10	Jakubec Ladislav	SZCH	143,00	145,67	134,00		88,67		511,33
11	Budai Ján	SZCH		147,67	145,33	148,67			441,67
12	Melicháč Dušan	FREE		141,33	146,67	143,67			431,67
13	Jakubcová Mária	SZCH	140,00	142,33	144,33				426,67
14	Tóth Štefan	SZCH		141,33	137,00	140,33			418,67
15	Barla Ivan	SZCH	143,00	140,67					283,67
16	Burger Boris	SZCH		140,00		141,00			281,00
17	Majer Vladimír	SZCH			136,00	131,67			267,67
18	Boháčik Pavol	SZCH	127,33	139,33					266,67

19	Líbal Milan	KAS				147,67		147,67
20	Pindeš & Tokušev	SZCH		145,00				145,00
21	Benčúrik Peter	KAS				144,67		144,67
22	Ivanič Norbert	SZCH		144,33				144,33
23	Kaclík Peter	KAS		143,33				143,33
24	Melicháčová Denisa	FREE		141,33				141,33
25	Mrva Dominik	FREE		141,00				141,00
26	Sedlák Pavol	SZCH				140,33		140,33
27	Fodor Martin	SZCH		140,00				140,00
28	Dudášová Silvia	FREE				137,00		137,00
29	Fujko Eudovít	SZCH				136,67		136,67

Konečné výsledky **Majstrovstiev Slovenska v súťažných kategóriách Xipho-Molly** tvorili dve najvyššie bodové hodnotenia zo súťažných výstav v Plzni, Prahe, Bretnigu a Štetín. Výsledky boli nasledovné:

Xiphophorus helleri

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Vyslúžil Ivan	SZCH	91,33	88,00	87,33	90,00		181,33
2	Jakubec Ladislav	SZCH	76,33	84,00	85,67			169,67
3	Domin Anton	SZCH	71,33	77,33	79,67			157,00
4	Círák Richard	SZCH		79,33	73,67			153,00
5	Barčín Branislav	KAS		81,33	70,67			152,00
6	Janečko Ján	SZCH	83,67					83,67
7	Tokušev Richard	SZCH				80,33		80,33
8	Burger Boris Ing.	SZCH	70,00					70,00

Xiphophorus maculatus

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Vyslúžil Ivan	SZCH	90,33	90,00	92,67	89,00		183,00
2	Jakubec Ladislav	SZCH	79,00	83,33	80,00			163,33
3	Štieranka Marian Ing.	SZCH	73,67	81,33	79,33			160,66
4	Domin Anton	SZCH	69,33	82,33	66,67			151,67
5	Fujko Eudovít	SZCH	78,33					78,33
6	Burger Boris Ing.	SZCH	77,00					77,00
7	Jakubcová Mária	SZCH	75,33					75,33
8	Tóth Štefan	SZCH	68,00					68,00

Xiphophorus variatus

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Barčín Branislav	KAS		74,00	57,67			131,67

Poecilia sphenops

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Vyslúžil Ivan	SZCH	85,33	87,67	90,00	89,33		179,33
2	Jakubec Ladislav	SZCH	69,67	77,00	80,67			157,67
3	Štieranka Marian Ing.	SZCH		73,00	75,67	65,67		148,67
4	Círák Richard	SZCH		77,00				77,00
5	Domin Anton	SZCH			76,00			76,00

Poecilia latipinna

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Cirák Richard	SZCH			73,00			73,00
2	Stieranka Marian Ing.	SZCH			67,33			67,33

Poecilia velifera

Poradie	Chovateľ	Organiz.	Plzeň	Praha	Bretnig	Štetín		Spolu
1	Cirák Richard	SZCH		78,33				78,33
2	Stieranka Marian Ing.	SZCH		71,33				71,33

Až sedem súťažných výstav v roku 2008 oboslali slovenskí akvaristi kolekciami bojovníc **Betta splendens**. Do konečných výsledkov boli započítané 4 najvyššie bodové hodnotenia. Jediným nedostatkom v tejto súťaži bola skutočnosť, že organizátori súťaže v nemeckom Cottbuse nezaslali ani do konca roka 2008 výsledkovú listinu z ich súťaže. Z uvedeného dôvodu preto nemohli byť bodové hodnoty z nemeckej súťaže započítané do konečných výsledkov, ktoré sú nasledovné:

Por.	Účastník	Organ.	H.Kráľové	B.Bystrica	Bratislava	Cottbus	Plzeň	Martin	Ostrava	Spolu
1	Konôpka Miroslav	SZCH	78,00	71,00	69,00		67,00	74,00	82,00	305,00
2	Stieranka Marian Ing.	SZCH	75,00	71,00	81,00		59,00	73,00	73,00	302,00
3	Fodor Martin	SZCH	74,00	74,00	80,00		x	61,00	71,00	299,00
4	Tokušev Richard	SZCH	70,00	75,00	82,00		x	64,00	70,00	297,00
5	Vyslúžil Ivan	SZCH		70,00	82,00		64,00	54,00	76,00	292,00
6	Vetrák Milan	SZCH		72,00	74,00		69,00	71,00	74,00	291,00
7	Budai Ján	SZCH	63,00	73,00	69,00		x	76,00	x	281,00
8	Bulla Peter	SZCH	61,00	73,00	68,00		x	54,00	77,00	279,00
9	Slobodník Ján	SZCH	68,00	72,00	x		54,00	63,00	68,00	271,00
10	Cirák Richard	SZCH	73,00	64,00	x		x	54,00	73,00	264,00
11	Pešek Miloslav	KAS	76,00	67,00	86,00		x	x	x	229,00
12	Domín Anton	SZCH		51,00	x		51,00	41,00	68,00	211,00
13	Mateides Róbert Ing.	SZCH	53,00	72,00	74,00		x	x	x	199,00
14	Barčín Branislav	KAS	59,00	68,00	69,00		x	x	x	196,00
15	Džujko Martin	FREE		x	81,50		x	80,00	x	161,50
16	Jarkovský Tomáš	ČLA	70,00	x	79,00		x	x	x	149,00
17	Burger Boris Ing.	SZCH		x	83,00		x	65,00	x	148,00
18	Fujko Eudovít	SZCH		x	77,00		x	70,00	x	147,00
19	Boháčik Pavol	SZCH	59,00	x	68,00		x	x	x	127,00
20	Líbal Milan	KAS		x	85,00		x	x	x	85,00
21	Čižmár Patrik	FREE		x	83,50		x	x	x	83,50
22	Pavlovič Ján	ČLA		x	82,00		x	x	x	82,00
23	Janečko Ján	SZCH		x	x		x	75,00	x	75,00
24	Kozák Ján	SZCH		x	x		x	70,00	x	70,00
24	Tóth Štefan	SZCH		70,00	x		x	x	x	70,00
26	Pindrochová Katarína	KAS		x	67,00		x	x	x	67,00
27	Ruttkay Miroslav	SZCH		x	x		x	65,00	x	64,00
27	Burger Adam	FREE		x	x		x	64,00	x	64,00
29	Kašík Peter	SZCH		x	x		x	59,00	x	59,00

Všetkým súťažiacim ďakujeme za ich účasť v jednotlivých súťažných kategóriách v sezóne 2008 a víťazom gratulujeme. Verím, že sa slovenskí akvaristi opäť stretnú aj v súťažnej sezóne 2009.

LOV NA HADOHLAVCE

Beta Mahatvaraj

Hadohlavce rodu *Channa* jsem začal chovat už před nějakým časem a představa, že bych je mohl lovit v přírodě, mě nadchla. Svatba kamaráda Rufuse mi poskytla vhodnou záminku na další výlet do „Zahradního města“. Než jsme přistáli v Bangalore, Madan zmínil výpravu za rybami a všichni jsme hned byli pro. Byli jsme skupina přátel z akvaristického internetového fóra [1] a když s námi byl Trevor, byl jsem si jistý, že nám nikdy nedojde smích ani Neera (odporně páchnoucí pálenka).

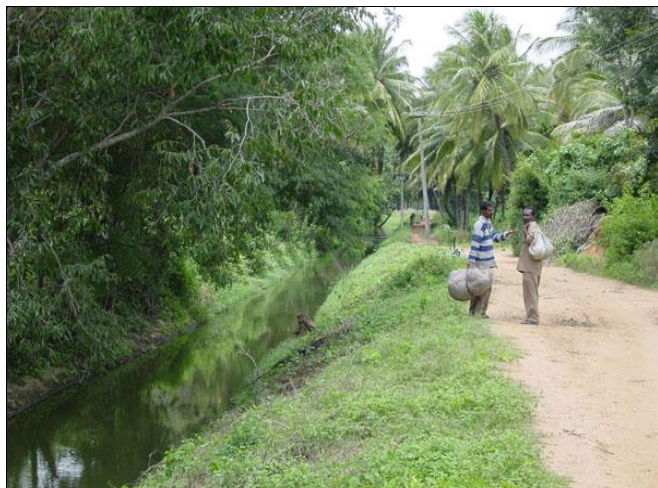
Takže v naší partě byli Madan, Adip, Sriram, Nagendra a Trevor z Bangalore a Ravi, Venket, Shankar a já z Chennai. Přidal se k nám náš navigátor a rybářský expert Krishnamurthy a jeho učedník.

První zastávkou bylo Harohalli, asi 40 km od Bangalore. Cesta se stávala stále hrbolatější, až jsme dojeli k jakémusi zavlažovacímu kanálu.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Zaparkovali jsme a Krishnamurthy nás zavedl po stezce dolů k vodě. Podél cesty tam vedl úzký kanál.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Ve vodě jsme viděli *Egeria densa*. (Foto: Beta Mahatvaraj)

Sešli jsme konečně k hlavnímu toku a začali se rozhlížet po místě, kde by se nám nejlépe loвило. Voda tu tekla hodně rychle, takže jsem předpokládal, že tady stejně žádné hadohlavce nechytíme.

Krishnamurthy hned nachystal místo na uskladnění ryb, které chytíme, za pomoci několika klacků a velké sítě. Všechny ryby, které jsme později vylovili, jsme hodili do této pasti a nechali je tam, dokud jsme neskončili a nebyli připraveni je zabalit a odjet.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Hned jsme se pustili do akce se sítěmi. Moc se nám nedařilo, protože většina zdejších ryb byly rychlé parmičky. Jediné, co šlo lehce ulovit, byly pěkně zbarvené gupky, které tady zřejmě byly vysazené na likvidaci komářích larev.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

(Foto: Beta Mahatvaraj)

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Soustředili jsme se na břehové porosty a v sítích nám uvízlo pár krevet, z nichž některé měly červené pruhy. V rostlinách a zatopených kořenech byly poměrně hojné a podařilo se nám je nalovit ve všech možných velikostech. Nag byl tím šťastlivcem, který si je odnesl domů.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Krishnamurthy slavil úspěch se svými velkými sítěmi; nalovil mnoho ryb. Bylo potěšením ho sledovat, jak síť hází do vody a vytahuje ven na břeh. Nachytil hlavně kaprovité ryby a tilapie.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

(Foto: Beta Mahatvaraj)

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Všechny ryby hned Krishnamurthyho učedník odnášel do „skladiště“. Za hodinu jsme měli slušné množství různých ryb a zabalili jsme je do sáčků. Měli jsme s sebou kyslíkovou láhev, takže to šlo snadno a rychle. S našimi úlovky jsme se vydali zpátky k autům. Ještě jsem si to celé shora vyfotil:

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Cestou zpět do Bangalore jsme míjeli území s lateritem. Svítíl červení a vypadal jako perfektní substrát do akvária.

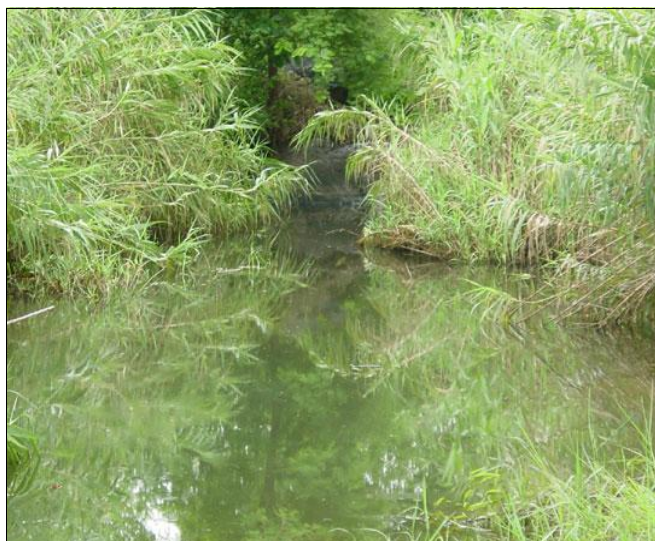
(Foto: Beta Mahatvaraj)

Také jsme jeli okolo rybníčků s dešťovou vodou. Prozkoumali jsme je a našli v nich velké množství vodních rostlin: *Aponogeton lakhonensis*, *Marsilea quadrifolia*, *Limnophila aquatica*, *Bacopa monnieri* a *Vallisneria*. Jenomže se zrovna spustil liják a museli jsme utíkat do auta. Zvláštní je, že tu nebyly žádné ryby, jen pulci a zase pulci.

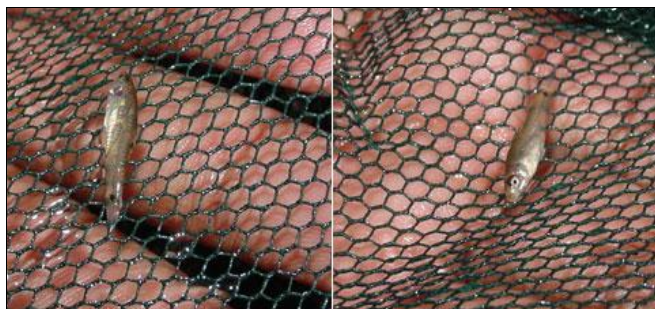
(Foto: Beta Mahatvaraj)

Další zastávku jsme si udělali na starém mostě, pod kterým tekla říčka s černou vodou. Bylo tam hodně dáníí, hlavně *Esomus danricus*. Na břehu bylo krásné vymleté kamení; Ravi si pár kousků vzal do svých rostlinných akvárií. Adip, Nag a já jsme to tu okolo prozkoumali a – i když nám při tom hodně vadil déšť – moc jsme si to tady užili. Bylo to opravdu krásné místo.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Na druhé straně mostu bylo hodně málo ryb, zřejmě proto, že tu voda byla moc mělká. V čeřenu nám uvízlo jen pár droboulinkých parmiček.

(Foto: Beta Mahatvaraj)

(Foto: Beta Mahatvaraj)

Poslední zastávkou byla říčka, která hned vypadala slibně – a také, že ano! Do čeřenů jsme chytli *Oryzias melastigma* a velké množství sekavců *Cobitis taenia*. Když se pustil do akce i Krishnamurthy se svými velkými sítěmi, chytil překrásného hadohlavce *Channa punctata* (díků Rahulovi za určení!).

Hadohlavec *Channa punctata*. (Foto: Beta Mahatvaraj)

Bylo vzrušující chytit hadohlavce na poslední zátah celé výpravy. Dodalo to všemu krásné zakončení.

Hadohlavec *Channa punctata*. (Foto: Beta Mahatvaraj)

A to byl konec celého báječného výletu. Tak jako vždy, bangalorští nám poskytli štědrnou pohostinnost a užili jsme si s nimi hodně legrace. Hadohlavec nastoupil do vlaku směr Chennai se mnou a s mnoha dalšími rybami...

Přeloženo se souhlasem autora z Aquarticles [2].

[1] www.indianaquariumhobbyist.com

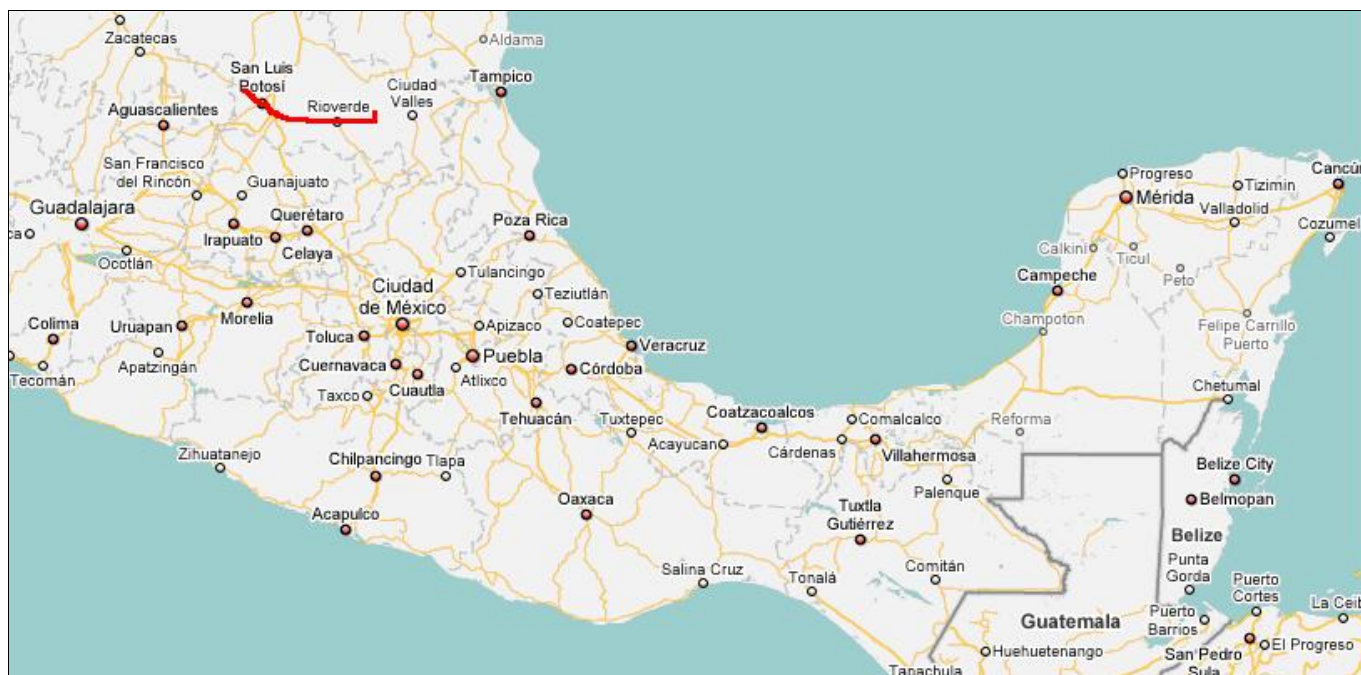
[2] www.aquarticles.com

MEXICKÝ DENÍK (5.): TAMASOPO

Markéta Rejlková

Tamasopo pro mě je a pravděpodobně navždy bude tím nejhezčím místem v Mexiku. Zmínila jsem se o něm v úvodníku hned po návratu z cesty a vzpomínám si na něj pokaždé, když mě napadají mexické myšlenky. Myslím, že podobných míst je tam v povodí Río Pánuco více; doufám, že se tam někdy vrátím a najdu je. Ale Tamasopo zůstane jedinečným pokladem.

Tento díl deníku – mimochodem těšila jsem se na něj nejvíc ze všech – bude hlavně fotografickou dokumentací toho, jak je na Zemi krásně. Zachycuje nejkratší časový úsek, ale dostane na stránkách *Akvária* zatím nejvíce prostoru. Věřím ale, že milovníci živorodek, cichlid a podvodního života vůbec to nebudou považovat za plýtvání místem. Musím zároveň podotknout, že vybrat ze stovek tamasopských fotografií nebylo vůbec snadné – a přitom to hlavní na nich není. Nebudu zdlouhavě popisovat, jaký dojem na nás Tamasopo udělalo. Myslím, že ti z vás, kdo akvaristiku cítí i srdcem, si to dokáží hravě představit.

(Zdroj: Googlemaps)

V hotelu u Lago de Chapala, který jsem v minulém díle několikrát zmiňovala, jsme po třech dnech kromě vzpomínek a přiměřeného nepořádku nechali ještě něco. Mapy. Liborovy poznámky k lokalitám a jejich mapky, které zhruba v polovině našeho mexického dobrodružství rozložil před námi a (mírně znechucený blátem a gambusiemi) vyhlásil, že TAM musíme.

Slíbili jsme mu to; večer co večer jsme se potom dívali na velkou mapu a hledali, kde asi jsou ta městečka, u kterých zaručeně najdeme všechny ty krásné severní mečovky...

Ale vrátím se tam, kde jsem s vyprávěním minule skončila. Město San Luis Potosí jen obkroužíme po periferii a vydáváme se do městečka Mexquitic, kde má být veřejné akvárium specializované na ryby ze státu San Luis Potosí. S obtížemi najdeme ubytování – nakonec ale velmi pěkné a levné – a další den absolvujeme prohlídku zoologické zahrady s akváriem. O tom ale někdy jindy v samostatném článku; množství rybích druhů, které jsme tam viděli, si to jistě zaslouží.

To už ale víme, že nemáme mapky. Poprvé po dlouhé době se nekonal večerní rituál, kdy se Libor těšil na Ojo Frío a společně jsme plánovali nad velkou mapou, jak a kdy se se tam dostaneme. Samozřejmě, že Libor ty mapky u Chapala jen tak ledabyle neztratil, nechat je mohl jedině pod polštářem :-).

Nastává mírná panika. Libor se snaží spojit s Norbertem Dokoupilem, od kterého měl většinu materiálů, jestli by mu nemohl poslat alespoň GPS souřadnice. Mezitím už sedíme v autě a vezeme se zase okolo San Luis Potosí přímo na východ, do povodí Río Pánuco, a tedy do království severních mečovek. Cestou jsme chtěli ještě lovit, ale není kde! Navíc nám kilometry utíkají dost pomalu, večer se blíží a my se musíme rozhodnout, co teď.

Ukazuje se, že prohlížet si ty mapky stále dokola byl dobrý tah. Vždyť my si všechno pamatujeme! Míříme teď do Tamasopa; ubytujeme se a zajedeme se netrpělivě podívat na kaskády, kde chceme zítra strávit mnoho času. Platíme vstupné a v nastávajícím šeru zíráme do vody...

Pohled do mělkého toku, který odváděl menší část vody z kaskád. Hloubka zde byla 20-50 cm, dno bylo pokryté balvany a spadáním listím, sediment byl světlý (vysoký obsah vápence). Do setmění zbývaly jen okamžiky, takže jsme namáhali oči, abychom ten mumraj ve vodě nějak dešifrovali. Ryb tam bylo neuvěřitelně mnoho. Přesně uprostřed snímku je pár kančíků vodící mladé; všude okolo nich jsou hejna teter. (Foto: Markéta Rejlková)

Jsou tam!!! (Foto: Markéta Rejlková)

Tahle večerní krátká obhlídka terénu nás zasáhla. Ano, byly tam opravdu montezumy (*Xiphophorus montezumae*), kvůli kterým jsme sem přijeli. A byly nádherné, s dlouhatánskými mečíky. Taky byly ale ohromně mrštné a rychlé, takže jsme měli obavy, jestli se nám je vůbec podaří chytit.

Fantasticky čistá voda, množství ryb v ní, vodopády a spleť vodních toků, které nabízely každý jinou hloubku, jiné prostředí; moc jsme se těšili na zítřka. Pobíhali jsme po areálu, prohlíželi a vyhlíželi místa, která za plného denního světla musíme prozkoumat a nafotit... pamatuju si na pohled na hlavní tok, který níže pod kaskádami měl hloubku několik metrů a skalní stěna, spadající kolmo do hloubky a „obleťovaná“ cichlidami připomínala korálový útes, včetně krásné zelenomodré barvy vody. Tohle musím nafotit, slibovala jsem si – ale nakonec jsem na to druhý den úplně zapomněla, protože v Tamasopo nebyl čas na rozmýšlení. Jen na dívání!

Šli jsme na velmi příjemnou a chutnou večeři. Libor se na nás vítězoslavně díval – „to zíráte, co?“ – a my jsme mu museli dát za pravdu. Potom se uložíme k neklidnému spánku.

Brzo ráno vstávám a jdu s Milanem na obhlídku okolí. Hledáme ryby v blízké řece, ale nic tam není. Vracíme se, Libor stále vyspává. Tohle je jeho lokalita a jeho den, ale evidentně ho to nijak nevzrušuje a nebo to spíš na sobě nedává nijak znát. Potom přijde na řadu bohatá snídaně, balíme si nezbytné vybavení a vyrážíme ke kaskádám, tentokrát bez auta. Leží asi 2 km za městečkem.

Sotva zaplatíme vstupné, zakotvíme hned u prvního potoku, který je mělký a odvádí menší část vody z kaskád. Vzhledem k neprehledné ceduli *Zákaz rybolovu* se jdeme s hlídačem dohodnout, jestli smíme ryby lovit. Vysvětluje mi, že ryby nechceme jíst, že je jen vyfotíme a zase hned vrátíme. Dívá se poněkud podezíravě, ale pokrčí rameny, že tedy nemá námitky. Chodí kolem nás všichni návštěvníci (Tamasopo funguje jako koupaliště, jsou tu stánky s občerstvením, kabinky na převlékání, sprchy) a samozřejmě se udiveně dívají, co to tady ti bílí lidé dělají. Popravdě řečeno je ani moc nevnímáme, jsme plně zaujatí děním ve vodě.

Je zataženo, sluníčko vykukne jen málokdy. To je velká škoda, protože se hůř fotí a taky je dost zima. Zdejší voda má jen 27 °C, to je na několikahodinové šnorchování opravdu málo... zvláštní, jak člověka Mexiko rozmazlí :-). Ale já strčím hlavu pod vodu a už mě nevyruší nic; občas se rozhlednu, kde jsou ostatní, jdu se podívat na jejich úlovky a pak zase sleduju, fotím a filmuju to divadlo pod hladinou.

První fotografii na této stránce jsem sem dala úmyslně, jako doklad toho, jak vypadá vodní svět z pohledu suchozemce. Ve skutečnosti dokáže lidské oko odfiltrovat spoustu rušivých vlivů a živý obraz je tak mnohem lepší, než fotografie – ale přece jen, není nad to, když si nasadíte masku a šnorchl a stanete se na chvíli součástí té tiché říše. Tamasopo má obrovskou výhodu v čisté vodě; existují i jiná místa, kde je spousta ryb, ale jinak než v síti si je prostě neprohlédnete. A sledovat, jak cichlidy vodí mladé nebo jak samičky mečovek pokojně ozobávají kameny a samec si je ostražitě hlídá, je prostě nezapomenutelné. Nehledě na to, že chytit rybu je někdy skoro nemožné, zatímco přiblížit se k ní a dívat se na ni z bezprostřední blízkosti bývá snadné.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Tak takhle nějak to v Tamasopo pod kaskádami vypadá. Je pravda, že tu žije jen omezené množství rybích druhů – asi tři druhy cichlid, stejný počet druhů živorodek a staré známé tetry *Astyanax mexicanus*. K tomu si připočítejte početné plže; spadané listy a větve u břehu, rychlý proud čisté vody nad kamenitým dnem, které je jakoby pocukrované vápenitými usazeninami a bílým kalem; a máte před sebou skoro dokonalou představu toku o šířce asi pět metrů a hloubce do jednoho metru, kde jsme na kratičkém úseku strávili několik hodin. Ono to prostě nešlo se zvednout a jít se podívat, jestli hned vedle není zajímavější podívaná. A tak, až na výjimečné a krátké výpravy dále do hloubi areálu, se naše Tamasopo nachází tady, hned za vstupní branou, kudy dychtiví návštěvníci jen rychle projdou směrem k vodopádům.

Vlastně všechny obyvatele lze zahlédnout na těch čtyřech velkých fotografiích na předchozích stránkách. Co mě obrovsky překvapilo, byl fakt, že teritoria jednotlivých ryb, resp. párů, jsou malá a často se překrývají. Cichlidy vodily svoje mláďata v těsné blízkosti jiných ryb a nezdálo se, že by z toho byly nijak nervózní. Výjimkou byla blízkost teter, která jim vadila – a měly k tomu dobrý důvod. Ale tím se dostávám k povídání o jednotlivých druzích ryb:

Astyanax mexicanus je zde, tak jako na mnoha jiných lokalitách po celém Mexiku, velmi hojnou tetrou. Je zdaleka největším predátorem všech místních ryb – platí to pro mladé cichlidy, pokud je rodiče neuhlídají, ale i pro vzrostlejší ryby. Pro mečovky také kupodivu nejsou hrozbou cichlidy, ale tetry – vztah predátora a kořisti je předmětem mnoha studií a ukazuje se, že mlsná tetra volí velmi podobně, jako samička mečovky. To znamená, že samec s nejdelším mečíkem má velkou pravděpodobnost neujít pozornosti lovce a jeho vyhlídky na dlouhý život jsou o to horší, že se mu s dlouhou ozdobou na ocasní ploutvi hůře plave.

My jsme na našem úseku potoka neviděli žádné obří tetry; pokud se podíváte na snímek z volné vody o dvě strany zpět, tak je evidentní, že ani dlouhomečíkatí samci montezum se zde nemusí teter bát a vesele si plavou uprostřed jejich hejna. *Astyanax mexicanus* ale může dorůstat až 12 cm a oproti zhruba 5 cm délky montezum (bez ocasní ploutve) jsou to tedy velké ryby. Jejich síla je také v hejnu – ačkoliv netvoří nijak organizované hejno podle našich představ třeba neónky, prohánějících se svorně po akváriu zprava doleva a zase zpátky, tak o sobě velmi dobře vědí a pokud narazí na kořist, strhne se pořádná mela.

Byla jsem svědkem (a také nechtěnou příčinou) toho, jak cihlida strážící mladé ztratila na chvíli koncentraci. Těsně u hliněného břehu, kde se nad spadaným listím proháněla spousta živorodek, teter a v blízkém sousedství si strážily své teritorium další páry cichlid, se samice na chvilku vzdálila od svých asi 1,5 cm velkých mláďat. Tetry, které se do té doby naoko náhodně nacházely poblíž, bleskově zaútočily. Proměnily se v děšť torpédových střel a nešťastná, byť o mnoho větší cihlida, nevěděla, jak tu spoušť zastavit.

Teter bylo místy tolik, že znemožňovaly fotografování jiných ryb – doslova jsem se k montezumám musela prodírat hejnem *Astyanax mexicanus*. (Foto: Markéta Rejlková)

Xiphophorus montezumae je ryba, kvůli které jsme sem přijeli. Je to jeden z těch známějších druhů „divokých“ mečovky, i když pod názvem montezuma se dlouhé roky ve světě chovalo kdeco, jen ne *Xiphophorus montezumae*.

Opravdová montezuma je mečovka s vůbec nejdelším mečíkem; ten může dosahovat až 1,4-násobku délky těla. Je známo několik barevně odlišných populací; populace Tamasopo je jedna z nich. My jsme tu našli krásně jemně modré samce, ale také ryby se žlutým zbarvením hřbetní a ocasní ploutve, ryby tečkované a dokonce výrazně černě skvrnitě (jak samce, tak samice).

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Libor Balnar)

(Foto: Markéta Rejlková)

Prostě nádherna... (Foto: Markéta Rejlková)

S malou cichlidkou. (Foto: Markéta Rejlková)

Samec se žlutými ploutvemi. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Ve stínu je to „šedá“ mečovka... (Foto: Markéta Rejlková)

Další modrák. (Foto: Markéta Rejlková)

...ve skutečnosti ale plavat s takovou rybou je zážitek na celý život! (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Další místní živorodkou, která mě přinutila zakousnout se pořádně do šnorchlu, byla **Poecilia mexicana**. S touto „molly“ jsme se setkávali po celém Mexiku; je to hodně proměnlivá rybka a navíc je poměrně těžké určit, kdy je to ještě *mexicana* a kdy už nějaká jiná molynézie.

Všude byly molly hezké, někde dokonce krásné. Co jsme viděli tady, ale nemá obdoby.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Pro samce *Poecilia mexicana* je typické žluté lemování ploutví. Někdy je patrné více, někdy méně. Všude na těle jsou drobné oranžové a černé skvrnky, často se šupiny ještě lesknou do modra, do zelena nebo do oranžova. Ostatně v předchozích dílech deníku jste měli možnost tuhle rybku vidět už mockrát; ale přesto připojím ještě záběr jedné „obyčejné“:

(Foto: Markéta Rejlková)

Poeciliopsis gracilis pak místní sbírku živorodek uzavírá. Je to velmi hezká, jemňounce zbarvená ryba; když na ni zasvítilo sluníčko, šupiny vypadaly jako nablýskané kovové brnění. Tyhle ryby se mi opravdu moc líbily – modré oko, nenápadné žluto-oranžové „doplňky“ a krásný, opravdu rybí tvar těla těhotných samic... no ano, drobounkého samečka jsem zahlédla snad jednou, jinak tu bylo plno samic. Velkých a urostlých samic, měřily okolo 7 cm (některé i více.)

Na rozdíl od *Poecilia mexicana* se tyto živorodky neproháněly zbrkle z místa na místo. Poklidně ozobávaly nárosty na kamenech, s oblibou se zdržovaly ve dvojicích nebo trojicích a jiných ryb si absolutně nevšímalý.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

A dostávám se k cichlidám. Mají tu žít tři druhy, ale z nich jsme *Herichthys steindachneri*, což je prý vůbec nejvzácnější mexická cichlida, nejspíš nezahledli – resp. na fotkách není. Vzhledem k tomu, že cichlidy se nám před očima párovaly, třely nebo vodily mladé (i když třecí období zde obvykle trvá od března do června, takže začínaly brzo), tak měly různé odstíny zbarvení a vypadalo to, že je tam druhů více. Pravda je taková, že všechny ryby na fotografiích patří k jednomu ze dvou druhů, které se od sebe dají poměrně snadno odlišit.

Herichthys sp. white labridens je zatím nepopsaný druh, který je znám právě jen odsud. Je to pěkná, ale celkem nenápadná cichlida. To ale platí jen tehdy, když nehájí svou rodinu; potom jí zčernají některé části těla.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Staré, pěkně vybarvené ryby. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Tohle je shodou okolností místo onoho nešťastného útoku teter. Zatím vše vypadá idylicky a nebýt té smršťe rybích těl o pár okamžiků později, ani bych si nevšimla, že tam nad listím plavou malinkatá cichlidčata. Útok jsem nafilmovala a když se na ten záznam někdy dívám, v duchu se omlouvám cichlidí mámě, protože jsem odvedla její pozornost a tetry to okamžitě vycítily. (Foto: Markéta Rejlková)

Herichthys tamasopoensis nám hned svým jménem dává najevo, že je rovněž úzce spjatý s touto lokalitou. Těchto kančíků zde bylo mnoho, ale byli tak barevně proměnliví, že vypadali jako dva nebo tři druhy. Při pozorném sledování ale bylo jasné, že základním znakem druhu je šestice černých skvrn v zadní polovině těla. Podkladové zbarvení mohlo být různé od světle šedého (u mladých ryb), přes hnědé s modrým leskem (u starších, dospělých ryb) až po téměř bílé u ryb, které byly vzrušené a chystaly se na tření. V tom případě také došlo k protažení černých skvrn na svislé pruhy a ke zčernání hrdla. Pohlaví bylo u spárovaných ryb snadno rozlišitelné – samička byla menší a samec měl na čele tukový hrb, který se u *Herichthys tamasopoensis* objevuje právě jen v době tření.

Tento kančík mi byl opravdu moc sympatický a zase ve mně probudil moje cichlidářské sklony. A Střední Amerika má v tomhle směru opravdu co nabídnout!

Mladá, nevýrazná ryba. (Foto: Markéta Rejlková)

Dospělý samec. (Foto: Markéta Rejlková)

Samička. (Foto: Markéta Rejlková)

Vpředu *H. tamasopoensis*, za nimi *H. sp. white labridens*.
Oba páry jsou v třecím zbarvení. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Tento a 2 předchozí snímky jsou z laguny nad vodopádem,
kde žily prakticky jen cichlidy (kromě nich tu bylo ještě
malé množství *Poeciliopsis gracilis* – žádné mečovky ani
žádné tetry). Laguna byla hluboká až čtyři metry a páry
kančků si hájily teritoria všude na dně i na kolmých
skalních stěnách. (Foto: Markéta Rejlková)

Pár před třením – samec vlevo. (Foto: Markéta Rejlková)

Pár před třením... (Foto: Markéta Rejlková)

Samec strážící samičku s jikrami... a samozřejmě asistují všudepřítomné hladové tetry. (Foto: Markéta Rejlková)

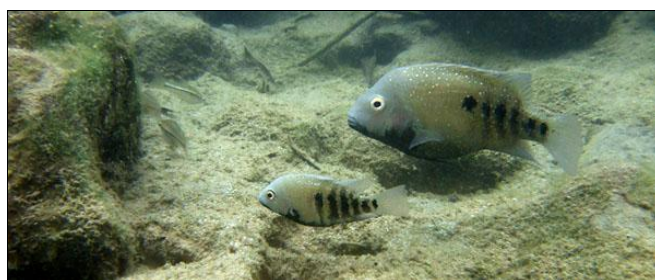
...ale samec hlídá vetřelce... (Foto: Markéta Rejlková)

...už za tebou běžím... (Foto: Markéta Rejlková)

Na hranicích teritoria. (Foto: Markéta Rejlková)

...hej ty, cizáku, sleduju tě!... (Foto: Markéta Rejlková)

Dva na jednoho! (Foto: Markéta Rejlková)

...hmm, tak tady, říkáš? (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Je čas vylézt zase z vody. Klepu se zimou a nemám chuť mluvit. Mísí se ve mně radost, smutek, obdiv a touha... to, co jsem tady viděla za pár hodin, daleko předčilo veškerá má přání, s kterými jsem do Mexika vyrážela. Jako by to ještě bylo zapotřebí, po tom všem, co jsme zažili, viděli a jak skvěle jsme se měli poslední tři týdny! Jsme všichni jak omámení; šťastní, že jsme to spolu zažili, a zároveň uzavření každý ve svém světě. Byli jsme svědky tolika rybích příběhů, že to musíme strávit.

Zatímco jsem se máchala ve vodě, ostatní stihli navíc zdokumentovat lokalitu. Řeka, která tu teče, se jmenuje Río Gallinas; ale tady se hodně větví a úsek okolo kaskád se také nazývá Río Tamasopo. Naměřili jsme 1670 μ S, pH 8,25, teplotu vody večer 25,1 °C a dopoledne 27,2 °C.

Cascadas de Tamasopo. (Foto: Libor Balnar)

Vyhlídka nad hlavním vodopádem. (Foto: Roman Slaboch)

Nad kaskádami. (Foto: Roman Slaboch)

V horní části byla spleť říček. (Foto: Roman Slaboch)

Nikde ani živáčka. (Foto: Roman Slaboch)

Páry kančků v mělké vodě. (Foto: Roman Slaboch)

A tady jsme strávili čtyři hodiny. (Foto: Libor Balnar)

Je půl třetí, rozhodujeme se pro přesun na další lokalitu. Vydrželi bychom tu několik dní, ale čas do odletu se neúprosně krátí a máme toho před sebou ještě hodně. Ohlížíme se a naposledy hledáme očima ty nádherné flekaté montezumy. Dnešní den zdaleka nekončí – ale o tajemném Río Frío se dočtete až příště.

2. SÚŤAŽNÁ VÝSTAVA MINI AKVÁRIÍ NA SLOVENSKU

KLUB.AKVA.SK

2. ročník súťažnej výstavy miniakvárií na Slovensku poriadal KLUB.AKVA.SK, tak ako v minulom roku, v rámci Akvaristickej zimy v Ružinove. Vystavovaných bolo 31 miniakvárií od 17 súťažiacich zo Slovenska a Českej republiky.

Súťažilo sa o priazeň návštevníkov – každý z nich mohol na vstupenku z Akvazimy napísať číslo jedného zvoleného akvária a tak mu dať svoj hlas.

Výsledky hlasovania návštevníkov:

Por.	Autor	Názov	Hlasy
1.	Khanh Ta	Wild creek	11
2.	Khanh Ta	Rocks	10
3.	Khanh Ta	Forgotten garden	9
4.	Michal Toufar	Fujizuna	7
5.	Markéta Rejlková	Zeleniště	6
6.-8.	Peter Mrva	PogoPark	4
6.-8.	Roman Ficek	Minireef s tvrdými koralmi	4
6.-8.	Khanh Ta	Mini Land	4
9.-13.	Patrik Bíro	Starý lom	3
9.-13.	Vladimíra Mrvová	Kam sa podel Santa?	3
9.-13.	Markéta Rejlková	Akadama	3
9.-13.	Markéta Rejlková	Burma	3
9.-13.	Lukáš Varga	Minireef s mäkkými koralmi	3
14.-15.	Martin Haláč	Las Palmas	2
14.-15.	Imrich Bugár	Sopečné pobrežie	2
16.-19.	Martin Ečery	Mini7	1
16.-19.	Ivan Vyslúžil	Akvaristovo kamenné srdce	1
16.-19.	Lubomír Holubčík	Fade to black	1
16.-19.	Markéta Rejlková	Río Ariari	1

Okrem návštevníkov rozhodovala o výsledkoch aj porota, ktorá mala sedem členov. Traja z nich boli víťazovia minuloročnej súťaže: Miloslav Pešek (poznáte ho pod prezývkou Milop), Michal Toufar (Vyghum) a Lukáš Štrba (Strbino). Okrem týchto úspešných „miničkárov“ prijali účasť v porote aj ďalší akvaristky a akvaristi: Jana Feilerová (Nanuska), Miroslava Grožajová (Bettina), Norman Durný (Norman), Jozef Doliňák (xDodox). Keďže každý z porotcov má svoj pohľad na miniakvária, veríme, že pri počte sedem členov boli výsledky oveľa viac reprezentatívne a zaujímave.

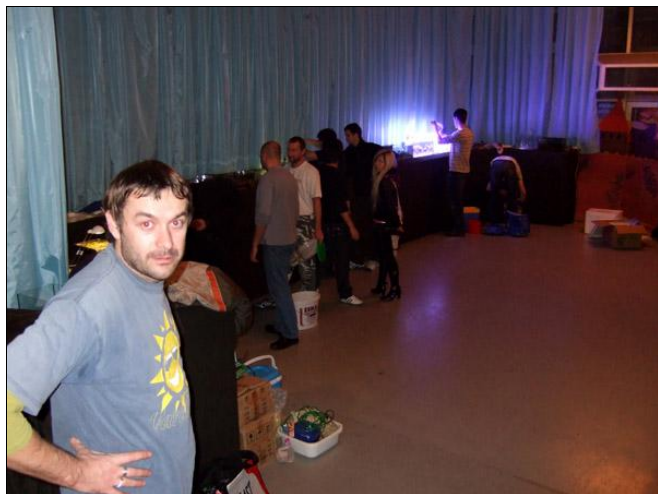
Kritéria hodnotenia porotou: Využitie priestoru, Rastliny, Živočíchy, Originalita, Celkový dojem. Maximálny zisk je 10 bodov v každej položke, čiže 50 bodov od jedného porotcu a 350 bodov celkovo. Hodnotenie sa jednoducho sčíta, najlepšie umiestnenie získa akvárium s najvyšším bodovým ziskom.

Výsledky hodnotenia poroty:

Por.	Autor	Názov	Body
1.	Khanh Ta	Forgotten garden	318
2.	Michal Toufar	Fujizuna	301
3.	Khanh Ta	Rocks	293
4.	Markéta Rejlková	Zeleniště	284
5.	Khanh Ta	Wild creek	275
6.	Khanh Ta	Mini Land	274
7.	Peter Mrva	PogoPark	269
8.	Roman Ficek	Minireef s tvrd. koralmi	263
9.	Markéta Rejlková	Burma	257
10.	Lukáš Varga	Minireef s mäk. koralmi	251
11.	Milan Murko	Formoskárrium	249
12.	Markéta Rejlková	Akadama	244
13.	Patrik Bíro	Starý lom	240
14.	Markéta Rejlková	Matano	238
15.	Patrik Bíro	Temný les	234
16.	Markéta Rejlková	Río Ariari	217
17.	Lubomír Holubčík	Fade to black	211
18.	Milan Líbal	Vampírové	210
19.	Milan Murko	Naprataničko	204
20.	Miloš Chmelko	Miniakvárium	203
21.	Imrich Bugár	Sopečné pobrežie	180
22.	Martin Ečery	Mini7	174
23.	Martin Haláč	Las Palmas	173
24.	Ivan Vyslúžil	Drevený vták z Dunaja	137
25.	Ivan Vyslúžil	Akvaristovo kam. srdce	131
26.	Vladimíra Mrvová	Kam sa podel Santa?	128
27.	Jiří Ščobák	Sklenice	127
28.	Jiří Ščobák	Koule	101
29.	Jiří Ščobák	Váza II.	101
30.	Ivan Vyslúžil	Petržalka	98
31.	Jiří Ščobák	Váza I.	79

Hodnotenie porotcov sa veľakrát líšilo; tak napríklad Minireef s mäkkými koralmi získal za celkový dojem dve päťky, ale aj dve desiatky; Wild creek dostal za rastliny známky od 4 do 10, Kam sa podel Santa za živočíchov dve nuly, ale aj ôsmičku. Formoskárrium získalo od Normana 4. miesto a od Nanusky 5., ale Strbino by ho dal až na 21. priečku. Normanovi sa nepáčilo Zeleniště (21. miesto spoločne s Koulí), ale vysoko by umiestnil Las Palmas a Minireef s mäkkými koralmi, ktorý sa inak páčil menej ako ten s tvrdými. Plný počet bodov v jednom z kritérií získalo iba Forgotten garden za celkový dojem. Päťkrát 10 od jedného porotcu získalo iba Rocks od Milopa. Ale dosť už čísiel, pripomienky porotcov (viď aj záver rubriky) použijeme pre zlepšenie budúcich ročníkov. **Gratulujeme víťazom a všetkým súťažiacim ďakujeme za účasť!**

Skôr ako mohli prví návštevníci obdivovať a hodnotiť výstavné miniakvária, zošli sa súťažiaci a viacerí členovia klubu v Ružinove na príprave podujatia. Na snímkoch môžete vidieť, ako to na mieste vyzeralo v piatok 28. novembra 2008 o deviatej večer, čiže iba 12 hodín pred zahájením výstavy.

Predseda KLUBu.AKVA.SK Martin Haláč spokojne dozerá na prípravu. (Foto: Markéta Rejlková)

Polovica miniakvárií je už na svojom mieste. (Foto: Markéta Rejlková)

Úpravy osvetlenia nad morskými nádržami. (Foto: Markéta Rejlková)

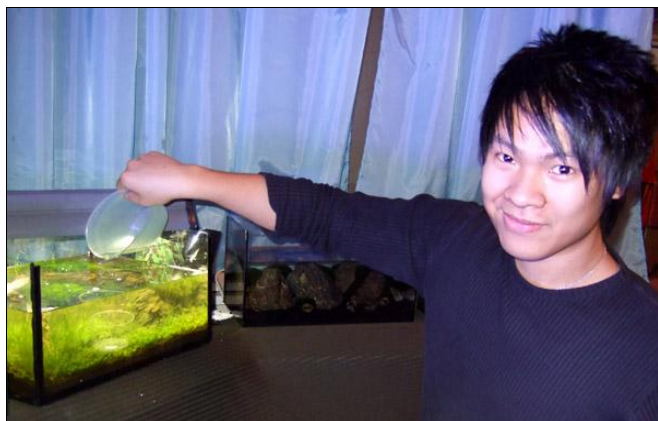
Z akvária vytŕčajú Las Palmas! (Foto: Miloslav Pešek)

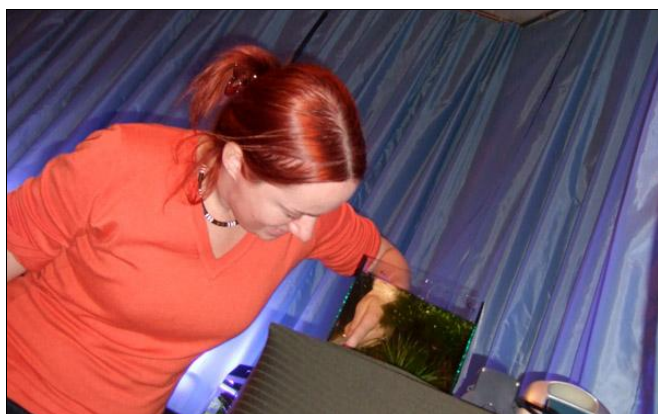
Každý mal iné metódy... (Foto: Miloslav Pešek)

Vylepšovanie detailov u Wild creek, dovezeného pred chvíľou z Prahy. (Foto: Miloslav Pešek)

Khanh Ta. (Foto: Miloslav Pešek)

Markéta Rejlková. (Foto: Miloslav Pešek)

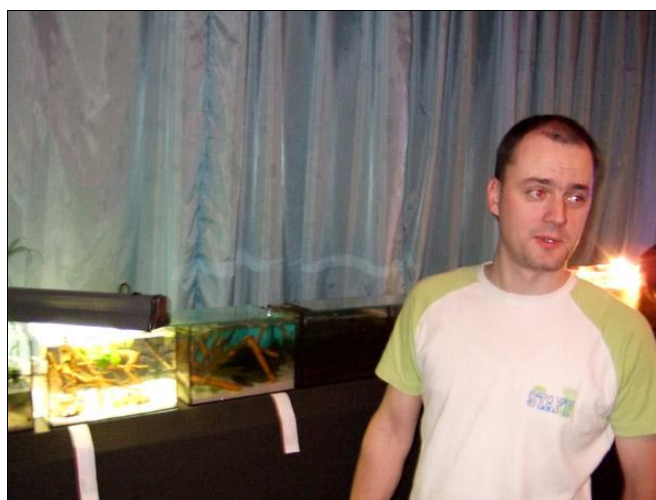
Lukáš Varga. (Foto: Miloslav Pešek)

Lubomír Holubčík. (Foto: Miloslav Pešek)

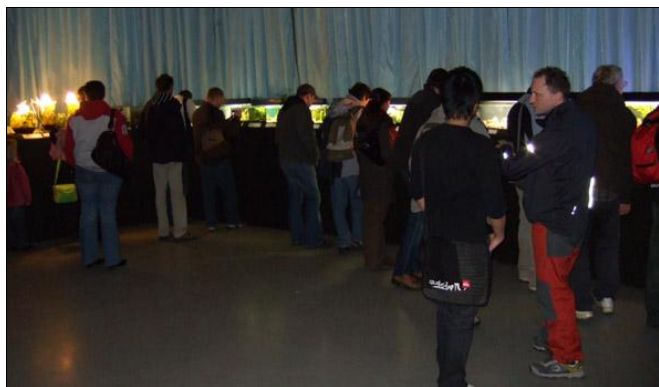
Jirka Ščobák. (Foto: Miloslav Pešek)

Michal Toufar. (Foto: Miloslav Pešek)

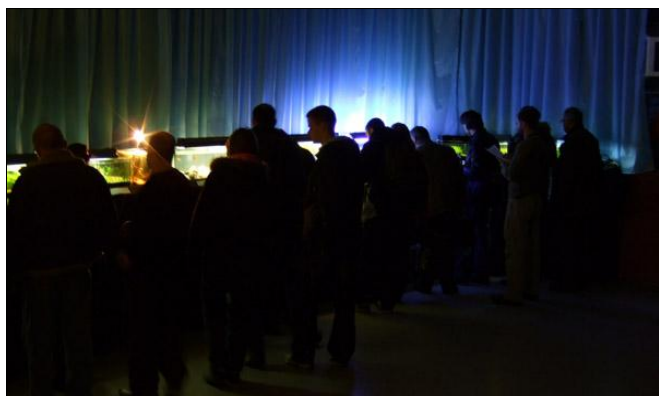
Martin Haláč. (Foto: Miloslav Pešek)

Výstava v plnom prúde. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

U miniakvárií bolo príjemné šero a kľud.
(Foto: Markéta Rejlková)

Posudzovanie – Lukáš Štrba. (Foto: Markéta Rejlková)

Mirka Grožajová a Milo Pešek. (Foto: Markéta Rejlková)

Nevyzerá Khanh Ta s priateľkou ako krasokorčuliari po
vystúpení, keď čaká na verdikt :-)? (Foto: Miloslav Pešek)

(Foto: Peter Korenčiak)

Forgotten garden Khanh Ta

Objem: 24 l (40 x 30 x 20 cm)

Flora: *Hemianthus callitrichoides*, *Eleocharis parvula*,
Blepharostoma trichophyllum

Fauna: *Hyphessobrycon amandae*

Toto akvárium mělo pouze 3 týdny na to, aby zarostlo. Myslím, že na tak krátkou dobu je to celkem dobré, i když je vidět, že by mu další dva týdny velmi prospěly. Má představovat opuštěnou zahradu dávné civilizace někde v pralese :-).

Wild creek Khanh Ta

Objem: 20 l (40 x 20 x 25 cm)

Flora: *Limnobium laevigatum*, *Vesicularia dubyana*

Fauna: *Apistogramma borelli* "Opal"

Akvárium má být výsek nějaké lesní tůňky. Snažil jsem se o přirozenost a atmosféru. I když to tak nevypadá, tak je to moje nejoblíbenější akvárium. Ale to se musí vidět na živo... na fotce ztrácí svoji osobnost :-).

(Foto: Peter Korenčiak)

(Foto: Peter Koreňciak)

Rocks Khanh Ta

Objem: 16 l (40 x 20 x 20 cm)

Flora: *Cladophora aegagropila*

Fauna: *Boraras maculatus*

Myslím, že název sám vypovídá o tom, o co tu jde. Je to velmi jednoduché akvárium, kde je kladen důraz na skály. Má představovat pohled na krajinku se skalnatými horami.

Fujizuna Michal Toufar

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Hemianthus callitrichoides*, *Pogostemon helferi*, *Utricularia graminifolia*

Fauna: *Neocaridina heteropoda* "Cherry", *Planorbis corneus*, Ostracoda

Dva roky staré akvárium. Substrát a kameny jsou původní, rostliny se časem měnily. Vytápění topným kabelem, dávkování CO₂ přes lipové dřívko. Údržba spočívá v občasné výměně vody bez odkalování, úpravě rostlin, očištění skel od řas.

(Foto: Peter Koreňciak)

(Foto: Peter Korenčiak)

Zeleniště Markéta Rejlková

Objem: 16 l (40 x 20 x 20 cm)**Flora:** *Blyxa japonica*, *Monosolenium tenerum*, *Utricularia graminifolia*, *Riccia fluitans*, řasa**Fauna:** *Micropoecilia picta*, *Caridina cf. cantonensis* "Black Crystal"

Akvárium založené před sedmi týdny. Údržbu zatím představovalo jen dolévání vody a vyčištění předního skla před výstavou – řasu nechávám být, protože k akváriu prostě patří. Kdo si dá záležet, zahlédne v té zeleni i miniaturní pruhované krevetky :-).

Mini Land Khanh Ta

Objem: 2,7 l (14 x 14 x 14 cm)**Flora:** *Eleocharis parvula*, *Vesicularia dubyana*, *Riccardia chamaedryfolia***Fauna:** -

Toto akvárium je pouze jako recese a má představovat odlehlý mini ostrov. Nehodí se do něj žádný živočich.

(Foto: Peter Korenčiak)

(Foto: Peter Korenčiak)

PogoPark Peter Mrva

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Pogostemon helferi*

Fauna: *Poecilia wingei*

Dekoráciu použitú v tomto miničku som našiel počas prechádzky so psami po trnavských poliach. Dlho som hľadal kamene, ktoré by farebne ladili so substrátom Filtus-Floran. Nepáčia sa mi monokultúrne akváriá, ale pogostemon mám natoľko rád, že som to skúsil. Kombinácia hnedej a svieže zelenej je proste cool!

Burma Markéta Rejlková

Objem: 26 l (56 x 20 x 23 cm)

Flora: *Anubias barteri* var. *coffeifolia*, *Anubias lanceolata*, *Limnobiium laevigatum*

Fauna: *Sawbwa resplendens*, *Taia naticoides*

Tohle miniakvárium predstavuje burmské živočichy - rastliny sem sice nepatrí, ale vytváří pro ně příjemnější prostředí. *Sawbwa resplendens* žije jen v jezeru Inle, které je proslavené „plovoucími zahradami“. Tato rybka je zvláštní tím, že nemá šupiny. Klade jikry na spodní stranu listů rostlin. *Taia naticoides* je velmi zajímavý, bohužel ne snadno chovatelný plž.

(Foto: Peter Korenčiak)

(Foto: Peter Korenčiak)

Minireef s mäkkými koralmi (Hexacoralia / Alcyonacea)

Lukáš Varga

Objem: 30 l (58 x 22 x 23 cm)

Koraly: *Sinularia* sp., *Sarcophyton* sp., *Lobophyton* sp., *Ricordea yuma*

Fauna: *Salarias fasciatus*, *Amphiprion ocellaris*

Mäkké koraly vytvárajú vápenatú kostru a sú najmenej náročné na chov v domácich podmienkach. Živočíchy v tomto akváriu sú vhodné pre začiatočníkov v morskej akvaristike a ich chov a rozmnožovanie v zajatí sú veľmi jednoduché.

Minireef s tvrdými koralmi (Octocoralia / Scleractinia)

Roman Ficek

Objem: 30 l (58 x 22 x 23 cm)

Koraly: *Montipora digitata*, *M. verrucosa*, *Pavona decussata*, *Pocillopora damicornis*, *Plerogyra sinuosa*, *Fungia* sp.

Fauna: *Amphiprion ocellaris*, *Gobiosoma evelynae*, *Gobiodon okinawae*, *Lysmata amboniensis*, *Nassarius* sp.

Toto akvárium som založil ako ukážku biotopu na hrane koralového útesu. Tvrdé koraly svojou vápenatou kostrou postupne budujú útes, ktorý vďaka nim každoročne narastie o niekoľko centimetrov. Všetky koraly v tomto akváriu pochádzajú z domácich odchovov a neboli dovezené priamo z prírody.

(Foto: Peter Korenčiak)

Formoskárium

Milan Murko

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Pogostemon helferi*, *Lilaeopsis brasiliensis*, *Anubias barteri*, *Limnobium laevigatum*

Fauna: *Heterandria formosa*, *Neocaridina heteropoda* "Cherry"

V jednoduchosti je krása – toho som sa držal pri zakladaní tohto minička. Kombinácia bieleho piesku, koreňa stromu, ktorý som našiel na Železnej studničke, a formosiek sú jednoducho krásne.

(Foto: Peter Korenčiak)

Sopečné pobrežie

Imrich Bugár

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Micranthemum umbrosum*, *Cryptocoryne* spec. "Indonesia", *Cryptocoryne wendtii* "Tropica", *Echinodorus tenellus*

Fauna: -

Akvárium pripomínajúce korýtko nejakej riečky na nejakom ostrovčeku. Už len vložiť život do tohto akvária :-).

(Foto: Peter Korenčiak)

Starý lom

Patrik Bíro

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Lomariopsis lineata*, *Riccardia chamaedryfolia*, *Homalia* sp., *Hemianthus micranthemoides*, *Riccia fluitans*

Fauna: *Neocaridina heteropoda* "Cherry"

Príroda je rôznorodá a aj na pohľad škaredé miesto časom vie pretvoriť na krásu. Chce to len čas.

(Foto: Peter Korenčiak)

Mini7

Martin Ečery

Objem: 7 l (20 x 20 x 17 cm)

Flora: *Echinodorus tenellus*, *Lilaeopsis brasiliensis*, *Riccia fluitans*, *Lemna minor*, riasa

Fauna: *Neocaridina heteropoda*, *Neocaridina heteropoda* "Cherry", *Poecilia wingei*

7-litrové mikroakvárium som si v lete sám zlepil. Medzičasom som do neho odkladal zvyšky rastlín. Do tejto podoby som ho založil zhruba pred mesiacom ako pokus pestovať riasu na kameni. Nasadil som tam okolo 15 krevetiek, neskôr poter endleriek. Na dno som použil jemný kremičitý piesok a minimálne množstvo Florapolu pod substrát. Dominanta minička je pekne zariadený lávový kameň, ktorý zrel necelý rok v nádrži s rakmi. Čakal som, že sa mi lilaeopsis trochu viac rozrastie, ale nestalo sa tak.

(Foto: Adam Brezáni)

(Foto: Peter Korenčiak)

Kam sa podel Santa? Vladimíra Mrvová

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Fissidens fontanus*

Fauna: *Ilyodon whitei*

Blíži sa 6. december, tak som si chcela urobiť radosť. Verím, že Vás moje prvé miniakvárium poteší.

(Foto: Peter Korenčiak)

Akadama Markéta Rejlková

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Monosolenium tenerum*, *Riccia fluitans*, *Ceratophyllum demersum*

Fauna: *Tanichthys micagemmae*, *Neocaridina heteropoda*

Tohle miniakvárium oslaví za týden 4 roky od založení. Za tu dobu se v něm průběžně měnilo osazenstvo, ale základní trojka zůstává pořád stejná – akadama, kořen a *Monosolenium*. Ta trocha řas je přijatelnou daní za stáří a nenáročnou údržbu.

(Foto: Peter Korenčiak)

Fade to black Lubomír Holubčík

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Microsorium pteropus*

Fauna: *Danio choprai*, *Melanoides tuberculata*

Predstavujem Vám jeden z najkrajších druhov dáníí v prostredí s čiernym bridlicovo-ílovitým podložíím, na ktorom dokonale vyniká farebnosť tejto drobnej rybky.

(Foto: Peter Korenčiak)

No name miníčko - naprataníčko Milan Murko

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Limnobium laevigatum*, *Najas guadalupensis*, *Vesicularia dubyana*, *Cryptocoryne wendtii*, *Egeria najas*

Fauna: *Chapalichthys peraticus* – mladé rybky

Chapalichthysky možno nepatria do miníčka, ale já som sa pre ne rozhodol hlavne pre ich akčnosť a krásu.

Matano

Markéta Rejlková

Objem: 26 l (56 x 20 x 23 cm)

Flora: -

Fauna: *Mugilogobius adeia*, *Tylomelania patriarchalis*, *Tylomelania* sp.

Biotopní miniakvárium; Matano je jedno z největších jezer na ostrově Sulawesi. Hlavačky *Mugilogobius adeia* v něm obývají mělké písčiny, kde se s oblibou zdržují v prázdných ulitách obřích plžů. *Tylomelania patriarchalis* je jedním z nejznámějších sulaweských plžů; je rovněž endemitem jezera Matano a potřebuje jemný substrát a teplotu vody min. 27 °C.

(Foto: Peter Korenčíak)

Temný les

Patrik Bíro

Objem: 12 l (30 x 20 x 20 cm)

Flora: *Heteranthera zosterifolia*, *Limnobium* sp.

Fauna: *Neocaridina heteropoda* "Cherry"

Příroda je rôznorodá a aj na pohľad škaredé a temné miesto má svoje čaro.

(Foto: Peter Korenčíak)

Koule, Vázy a Sklenice

Jirka Ščobák

Objem: 2-5 l

Flora: *Raphidophora* sp., *Bacopa* sp., *Anubias giletti*, *Monosolenium tenerum*, *Echinodorus quadricostatus*, *Echinodorus* sp., *Sagittaria subulata*

Fauna: *Poecilia reticulata* "Dunaj", *Neocaridina heteropoda* "Cherry Red"

(Foto: Adam Brezáni)

**Páčila sa vám výstava? Zaujímate sa o miniakvária?
Tak potom sledujte www.akva.sk a klub.akva.sk, pretože...**

KLUB.AKVA.SK

usporiada súťažnú výstavu miniakvárií aj v roku 2009!

AKVAZIMA OČIMA POROTCU: BETTINA

Miroslava Grožajová

Hodnotenie miniakvárií bola pre mňa pocta a zároveň zodpovedná úloha. Snažila som sa byť objektívna bez ohľadu na to, kto akvárium založil – kto je môj kamarát a pod. :-). Preto som si zakladateľa akvária všímala až nakoniec. Nič menej, niektorých som spoznala už podľa osobitného štýlu.

Ale poďme k samotným akváriám. Akváriá som hodnotila z viacerých kritérií:

1. Pri **využití priestoru** som si hlavne všímala, či akvárium bolo správne zaplnené, či tam ešte niečo nechýbalo, mohlo byť... Samozrejme záviselo to podľa konkrétneho typu nádrže.
2. Pri **rastlinách** ma hlavne zaujímalo, v akej sú kondícii, či je ich tam dostatok, poprípade ich rozmiestnenie. Strhávala som body aj za tie rastliny, ktoré neboli vhodné do miniakvárií, aj keď boli mimoriadne zdravé a pekné – zohľadňovala som tu časový pohľad akvária.
3. Pri **obyvateľoch** akváriá som si všímala ich zdravie, vitalitu a vhodnosť rybiek do miniakvárií. Myslím, že takmer všetci akvaristi mali zvolených vhodných obyvateľov do miničiek.
4. **Originalita** – toto sa mi hodnotilo trochu ťažšie. Bodovala som tu aj akváriá, ktoré neboli môj „typ“, ale z hľadiska originality boli jedinečné. Myslím, že Ivanko Vyslúžil si tu pár bodíkov odo mňa vyslúžil :-).
5. **Celkový dojem** – znamenal pre mňa celkové hodnotenie priestoru, rastlín a živočíchov – t. j. najvyšší počet bodov získavalo akvárium, ktoré malo v prvých troch kritériách najviac bodov. Takto mi to prišlo logické a aj spravodlivé. Samozrejme, skúmala som tu aj ostatné veci – celkový vzhľad akváriá, ako dlho bolo založené, resp. samostatne fungujúce. Osvetlenie – bolo pre mňa veľmi dôležité, bez neho by aj to najkrajšie akvárium pohaslo... Tu by som uviedla ako príklad prvé 4 akváriá (Jirka Ščobák, pozn. red.), ktoré som začala posudzovať – obsadili posledné miesta. Pri nich bolo mimo iného maximálne nevhodne zvolené osvetlenie, ktoré nielen porote, ale aj návštevníkom svietilo do očí.

Niečo k samotným akváriám:

Medzi mojich favoritov patrili samozrejme rastlinné akváriá – nakoľko som akvaristicky zameraná práve na ne. Pre mňa boli naj tieto:

Zelenište – páčili sa mi tu rastliny – boli vo výbornej kondícii (hlavne zelená *Blyxa japonica*), bol tu zvolený veľmi príjemný substrát, sem-tam nejaké konáriky a aj plávajúca *Riccia* bola veľmi vhodná. Utriculariu som nebrala do úvahy

– nakoľko nebola dostatočne dlho v akváriu a nebola dobre zakorenená do substrátu – to mi tam trochu vadilo.

Fujizuna – nádherný *Pogostemon helferi* – pre mňa naj :-). Pekné akvárium – príjemné, s dobrým osvetlením a originálnym krytom. Tu mi trochu vadilo, že *Hemianthus callitrichoides* bol prerastený s utriculariou. Nič menej, celkový vzhľad akvária bol perfektný.

Temný les – ak by som mala dať body za tajomnosť, tak určite to toto akvárium vyhrá. Na mňa pôsobilo veľmi príjemne, dokonca aj teraz, keď sa pozerám na jeho fotku, tak sa mi veľmi páči. Tomuto akváriu sme asi všetci strhli body kvôli rastline *Heteranthera zosterifolia*, nakoľko je vhodná do veľkých nádrží.

Forgotten garden – bolo pekné vidieť túto nádrž naživo; bolo z nej jasne cítiť, že nie je založená „pred chvíľou“. Napriek tomu, že *Hemianthus callitrichoides* trochu žltol, bola jednou z najkrajších výstavných akvárií.

PogoPark – páčilo sa mi, že Peťo si dal tú námahu a išiel hľadať konkrétne kamene podľa svojej predstavy. *Pogostemon* bol pekný, možno by sa vynímal na tmavom substráte lepšie. Pôsobil by kontrastnejšie a určite by aj viac upútal.

Z tých ostatných „nerastlinných“ akvárií ma najviac zaujali tieto:

Matano – keď som zbadala úžasné tylomelanie, tak som neverila vlastným očiam, aký to je zážitok ich pozorovať. Preto si myslím, že pri tomto type akváriá nemali byť body strhnuté za rastliny – veď tam žiadne neboli a ani nemali byť. Tieto akváriá mali byť posudzované v iných kritériách. Možno nabudúce... :-)

Minireef s tvrdými a mäkkými koralmi – bolo veľmi príjemné vidieť aj morskú akvaristiku, ktorá je pre mňa zatiaľ veľmi ďaleký cieľ a priznám sa, že ani v danej problematike sa vôbec nevyznám. Tieto akváriá mali byť tiež samostatne posudzované.

Na záver by som dodala, že ani jedno akvárium u mňa neskončilo na prvom mieste. Zámerne som si vybrala a opísala tieto akváriá, lebo každé z nich bolo pre mňa rovnako výnimočné a rovnako ma zaujalo – aj keď niečim iným... Určite som im nedala všetkým rovnaký počet bodov, ale o body tu vôbec nejde...

AKVAZIMA OČIMA POROTCE: VYGHUM

Michal Toufar

V prvním ročníku soutěže miniakvárií jsem pozoroval členy poroty při hodnocení a sám jsem přemýšlel, jak bych jednotlivá akvária ohodnotil. Na porotcích bylo vidět, že rozhodování nebylo jednoduché. Když mě letos Markéta požádala, zda bych se nestal členem poroty, tak jsem v první chvíli zaváhal. Domníval jsem se, že jako porotce bych pak nemohl soutěžit a moje soutěžní akvárium již bylo v té době měsíc založené a vypadalo nadějně... Po krátkém rozhovoru jsme se dohodli, že účast v porotě nevylučuje účast v soutěži a tak jsem na působení v porotě kývnul.

Jako porotce jsem dostal předtištěnou tabulku a tužku k zápisu mého hodnocení; takto vybaven jsem se vydal k nádržím, které jsem již předtím několikrát důkladně prozkoumal. V době mého hodnocení byl problém se přes návštěvníky probíjet k vystaveným nádržím, takže mi hodnocení zabralo celkem dost času. S přibývajícím hodnocením jsem začal mít problémy s posouzením nádrží vzájemně vůči sobě tak, abych někoho hodnocením nepoškodil a jinému zase nepřidal. Proto jsem se několikrát vracel a hodnocení měnil po srovnání s jinou soutěžní nádrží. Posoudit tzv. biotopní akvária bez rostlin nebo akvária mořská byl pro mě trochu problém, ale po srovnání myšlenek jsem i tato akvária ohodnotil, dle mého soudu, adekvátně. Je fakt, že dnes s odstupem času bych některá akvária hodnotil jinak. V dané chvíli na soutěži jsem považoval své hodnocení za relevantní, hodnotil jsem podle svého nejlepšího vědomí a svědomí...

Závěrem bych si dovolil připojit několik komentářů k vybraným nádržím, které mě osobně oslovily. Asi pro vás nebude překvapením, že se vyjádřím k nádržím z čelních míst, kam jsem je i svým hlasováním posunul ;-).

1. Khanh Ta – Forgotten garden

Jedno z akvárií, které vypadalo, jako by bylo založené několik let. Přitom se jednalo o krátkodobou záležitost. Khanh zvolil atypický rozměr akvária a to nejspíše zabodovalo u všech členů poroty. Hloubka vytvořené akvazahrady byla velká, jako by akvárium naznačovalo, že tam vzadu se ještě něco skrývá, a nabádalo k prohlédnutí každého zákoutí nádrže. Zasažené rostliny byly rozrostlé tak akorát. Khanh zvolil pěkný dekorační kořen, jeho umístění bylo také velmi dobré. Malé tetry dodané do nádrže byly sice poněkud lehavé, ale díky tomu se držely pěkně v hejnu a při prolouvání nádrží vypadaly nádherně. Jedinou vadou na kráse tohoto akvária byl výskyt sinice. Khanh sice usilovně před zahájením soutěže akvárium od sinic očistil, ale v neděli již byly zpět a kazily dojem z takto krásného akvária. Nicméně nádrže se hodnotily v sobotu dopoledne, takže u poroty tento drobný nedostatek nehrál podstatnější roli. Možná, že to více zapůsobilo v hodnocení návštěvníků, kde se tato nádrž posunula o dvě pozice.

2. Michal Toufar – Fujizuna

Moje akvárium nechám posoudit jiné členy poroty, jen bych zmínil můj problém s touto nádrží. Nebyly to ani sinice, ani řasy, ale výskyt lasturnatky. Tuto potvůrku jsem si do nádrže zatáhl s rostlinami a od té doby je jejím trvalým a nezničitelným obyvatelem. Před soutěží jsem cca polovinu jedinců odsál, ale i tak jich v nádrži zbylo dost, a tak jsem jejich přítomnost „přiznal“ i v popisu akvária... Na druhou stranu tyto pobíhající malé tečky budily zájem návštěvníků, což mě také svým způsobem těšilo ;-).

3. Khanh Ta – Rocks

V jednoduchosti je krása. To je myslím nejvýstižnější popis tohoto akvária. Khanhova představivost a cit pro členění prostoru byla vidět na každé jeho nádrži. Tato nádrž byla složená z pěkného substrátu, krásných kamenů a jedné rostliny (nebo chcete-li řasy). Terén byl hodně členitý, výrazně svažité, což vyvolávalo dojem horského hřebene s kosodřevinovým porostem na úpatí skal. U návštěvníků vyvolávalo toto akvárium zaslouženou pozornost, akvária tohoto typu nejsou běžně v našich krajích k vidění. Z hlediska mého hodnocení jsem tuto nádrž nepovažoval za nejlepší, zejména z toho důvodu, že by se tato nádrž stala po čase nudnou. Na výstavu perfektní, ale doma by se mi časem omrzela.

4. Markéta Rejlková – Zeleniště

Akvárium, které nebylo založené jen pro účel soutěže. Na první pohled bylo zřejmé, že se jedná o stabilní, zaběhlou nádrž překypující prosperujícími rostlinami i živočichy. Hladina pokrytá trhutkou příjemně tlumila osvětlení a nádrž tím získala na tajemnosti. Prostorové uspořádání již nebylo tak perfektní jako v případě Forgotten garden, ale o to lepší dojem byl z krásných rostlin. Škoda, že některé trsy byly povytažené ze substrátu, kazilo to celkový dojem z nádrže. Podobně jako v akváriu Forgotten garden byl i v této nádrži drobný problém, pro změnu s řasou, ale i ta patří do akvária a její množství myslím poctivě redukovaly akvarijní krevety v této nádrži přítomné. Na první pohled řasy viditelné nebyly a nekazily celkový dojem z akvária. Osobně bych tuto nádrž viděl o nějaký ten stupínek výše než na čtvrté pozici.

5. Khanh Ta – Wild creek

Akvárium s úžasnou atmosférou. Dohněda zabarvená voda v kombinaci s bodovým osvětlením udělaly své. Ryby zde měly soukromí a mohly se pěkně schovávat ve stínu dekorací akvária. Bohužel to také znamenalo, že ryby většinou nebyly vidět – a to byla škoda. Nicméně řešení této nádrže bylo napadité a nutilo návštěvníky podrobně prozkoumávat temné kouty, zda se tam náhodou nenachází ještě něco zajímavého...

6. Khanh Ta – Mini Land

Nejmenší akvárium na výstavě utrpělo újmu při přepravě. Khanh ho přivezl již zařízené s tím, že jej jen vybalí a umístí na polici. Zmíněná nehoda však Khanha neodradila a vymyslel úžasnou věc: půjčil si jedno akvárium o objemu 12 litrů, nasypal do něj černý substrát, naplnil vodou a do této nádrž-

ky umístil prasklé miniakvárium. Výborný nápad, efekt pro návštěvníky výborný. Škoda jen, že si Khanh již nedal práci s odstraněním bublinek z čerstvě nalité vody. Toto sice trochu kazilo celkový dojem z nádržky, ale i tak byla hodnocena velmi dobře.

Burma. (Foto: Peter Kornečiak)

Forgotten garden. (Foto: Peter Kornečiak)

Mořská akvária. (Foto: Peter Kornečiak)

Starý lom. (Foto: Peter Kornečiak)

AKVAZIMA OČIMA POROTCU: XDODOX

Jozef Doliňák

Tohtoročná výstava miniakvárií predčila moje očakávania. Naozaj sa bolo na čo pozeráť a čo obdivovať, ale na druhú stranu to s hlasovaním nebolo také jednoduché. Osobne som sa pri tom „trápil“ viac ako dve hodiny. Svojho favorita som mal hneď od začiatku (**Khanh Ta – Forgotten garden**), ale vybrať druhé, tretie, štvrté... a ostatné poradia až tak jednoduché už nebolo. A verím, že ani ostatní členovia poroty to ľahké nemali. Trochu som závidel „obyčajným“ návštevníkom, ktorým stačilo vybrať jedno akvárium a mali to za sebou. Ale do poroty som sa prihlásil sám :-)

Patrik Bíro – Starý lom

Toto akvárium ma celkom zaujalo, hlavne tie „zvláštne“ kamene a taktiež ich rozloženie. Rastlinky boli tiež vhodne vybrané, len by bolo zaujímavé vidieť, ako by toto miniakvárium vyzeralo za 1-2 mesiace. U mňa patrilo medzi päť najlepších miniakvárií.

Vladimíra Mrvová – Kam sa podel Santa?

Miničko „Kam sa podel Santa“ bolo pojaté dosť zaujímavo. Ale môžem povedať, že zaujalo veľmi veľa najmenších návštevníkov: „Aha, tam je snehuliak.“ Tieto slová bolo najčastejšie počuť pri tomto miničku. Pôsobilo najnetradičnejšie, ale keďže sa jednalo o AkvaZimu, tak sa k tej zime dosť hodilo.

Lukáš Varga – Minireef s mäkkými koralmi

Obe morské miniakvária boli veľmi pekné, ale hodnotili sa ťažko. A to hlavne z dôvodu, že hodnotiť morské so sladkovodnými akváriami mi prišlo trochu čudné a hlavne neporovnateľné. Ale presne ako v prípade akvária „Kam sa podel Santa“, aj toto akvárium jednoznačne bodovalo u detí: „Aha, Nemo!“ Osobne si myslím, že keby hlasovali deti samostatne, o prvú priečku by bol „obrovský“ boj – Nemo vs. Snehuliak?

EXOTICA HAUSTIERMESSE WIEN 2008

Markéta Rejlková

O tom, jak to na loňské EXOTICA Haustierrmesse Wien vypadalo, jste se mohli dočíst před rokem v *Akváriu* [1]. Že to na mnohé udělalo dojem, je jasné z počtu lidí, kteří vyslovili záměr se tam letos podívat. Nemusím snad ani říkat, že kdo byl loni na místě (tak jako já), táhlo ho to tam ještě o něco více. Není totiž nad osobní zkušenost.

Loni jsme do Vídně jeli hned v sobotu ráno. Letos se termín kryl s naší Akvazimou, takže vzhledem k povinnosti na naší akci (a hlavně touze vidět a prožít si to, co jsme pomáhali přivést na svět) padla volba na neděli. Trochu s obavami, že nám tam už všechno zajímavé vykoupi. Báli jsme se ovšem zbytečně.

Na úvod je ještě nutné připomenout, že EXOTICA je chovatelský veletrh, tedy nikoli akvaristická výstava či burza. Velká většina prostoru je tedy věnována kočkám, psům, hloдавcům a všelijaké jiné havěti, teraristiku nevyjímaje. Vzhledem k tomu, že akvaristé se málokdy zajímají jen o ryby, čili odporem k domácím zvířátkům nikterak netrpí, vydala by pořádná prohlídka celé akce jistě na dva dny. Ale o tom se zmíním ještě později. Letos dokonce slibovali pořadatelé zlepšení a zvětšení oproti loňskému ročníku. Plánovali, že se počet návštěvníků zvýší z 20 000 na 30 000 (no ano, vidíte správně čtyři nuly!) a jednotlivé sekce budou mít ještě více co nabídnout po všech směrech – výstavy, prodej, přednášky a jiné doprovodné akce.

Takto navnadění vyrazíme tedy v neděli ráno směr Vídeň. Šoféruje Vyghum alias Michal Toufar, naviguje ven z Bratislavy Miloš Chmelko a ve Vídni potom já. Výstaviště nacházíme bez problémů, vstup do haly je nepřehlédnutelný díky lidem, blížícím se ve značném množství ze všech stran. Tak to vypadá, že jestli nám nestihli vykoupi všechno už včera, určitě to stihnou teď, než si vystojíme frontu na lístky.

Vstupné pro dospělého je 9 EUR, pokud máte kupón na slevu (který organizátoři posílali všem na požádání), tak „jen“ 7 EUR. Věřte tomu, že tato částka se naprosto rozplyne v obnosu, který tu můžete (a budete chtít) utratit.

Nával u teraristů. (Foto: Markéta Rejlková)

Máme vstupenky a vstupujeme do davu, který obdivuje kočky. Tlačíme se a kličkujeme směrem na opačný konec haly, kde nám náš akvaristický instinkt naznačuje přítomnost vody. Ne, nejsou to záchody :-). Už máme na dohled první akvária, ještě zbývá přeskakat ležící a funící čtveřici čau-čau, proplést se mezi teraristickou výstavkou (nezastavujeme, máme zpoždění!) a... další překážka, kterou ale už nemůžeme obejít.

Z přednášky Wernera Klotze. (Foto: Markéta Rejlková)

Míjíme totiž prostor pro přednášky, ohrazený oponami. Uvnitř zahlédneme přes hlavy několika posluchačů fotografii krásné krevetky. Takže tohle si nemůžeme nechat ujít. Stihneme jen asi pět minut, ale stojí to za to. Přednáší Werner Klotz a ukazuje zrovna fotky asijských druhů krevet a jejich biotopů. Dostane se i na velké, neokoukané, nebo naopak staré známé druhy. Přednášející zmiňuje základní charakteristiky jejich naleziště, cestu, jak se dostaly do Evropy, a také něco málo o jejich chovu – rozhodně nejde do podrobností a neodhaluje žádné tajné figle, ale o tom tato přednáška není. Okouzlí nás širokou paletou barev a tvarů a takto navnadění pokračujeme konečně k akváriím.

Nejen tato akvária byla na prodej. (Foto: Markéta Rejlková)

Nevím, kolik prodejních stánků, resp. expozic zde v akvaristické části bylo. Pro mě to bylo celkem slušné bludiště a vím jistě, že na některých místech jsem prošla snad pětkrát, další jsem objevila naprostou náhodou jen jednou a potom už na ně nenarazila. Kličkyujeme mezi lidmi, je tu narváno a k některým prodejním nádržkám je těžké se protlačit – na copak asi ti lidé stojí frontu? Oproti loňskému roku lze zaznamenat, že velkou část prodejců spojuje podobné zaměření – postihl je totiž fenomén Sulawesi. Není se čemu divit, sama k tomu vydatně přispívám...

Hledám „šneky“, loni jsem tu koupila moc zajímavé a neznámé druhy. Letos čekám, že nebudu opět zklamaná a že stále populárnější plži z rodu *Tylomelania* s sebou možná strhnou větší lavinu „šnekofilie“, takže bude nabídka ještě širší. První živé ulity objevuju u stánku, za kterým stojí samotný Chris Lukhaup. Počkám si trpělivě, až přede mnou stojící lidé nakoupí... ale ouha, skřípu zubama skoro nahlas, když ukazují na nádržku, kde mám vyhlídnuté tylomelanie – nádherné, kouzelné, nevidané... prostě typu „to musím mít“. Naštěstí je zajímavý jiný druh a já si potom můžu odnést dva poslední tvorečky se svítivě oranžovým tělem a ulitou, která je celá pokrytá vápenatými usazeninami v tlusté vrstvě. Výměnou za to nechávám 20 EUR, deset za každého. Ale nelituju a nezoufám si, ceny na německy hovořícím trhu znám. Mimochodem proslulé sulaweské krevetky, kterých tu bylo k mání více druhů u několika stánků, vyšly na 15 EUR (jen výjimečně byla cena s menšími odchylkami do obou směrů).

Samotný Chris Lukhaup a jeho zejména „krevetky“ nabídka.
(Foto: Markéta Rejlková)

Nával zájemců o plže a krevetky. (Foto: Michal Toufar)

Posouvám se k dalšímu prodejci, který má také tylomelanie... za 4 EUR! Ale netrhám si vlasy, ty oranžové krásky jsou opravdu jedinečné. Rozhoduju se, že další tylomelanie už nechci a radši zkusím něco jiného, i když tu bylo k mání odhadem dalších osm až dvanáct různých variant/druhů – plži rodu *Tylomelania* jsou z drtivé většiny ještě nepopsaní a v jejich systematice a názvech se tedy nikdo nevyzná. No ale právě jsem se přistihla, že místo reportáže píšu o svých oblíbených, přitom *Tylomelania* a spol. dostanou nemalý prostor v dalším čísle *Akvária* ;-).

Na šnečí téma už dodám jen výčet dalších druhů, pokud mi paměť slouží: dva nebo tři druhy *Brotia* sp., *Anentome helena*, různé neritiny, clithoni apod. opravdu v hojném počtu a mnoha podobách včetně *Neripteron* sp., modří okružáci... Ceny se pohybovali od 2 do 10 EUR, většinou okolo 4 EUR s výjimkou zajímavějších brotií a tylomelanií.

Jedno z mála klidnějších míst. (Foto: Markéta Rejlková)

Vzhledem k tomu, že akce v neděli končila, byly některé nádrže na prodej za „veletržní“ ceny. (Foto: Markéta Rejlková)

Krevety jsem už zmínila – Sulawesi ve větším počtu druhů, různé barevné formy „starých známých“ krevetek: tygři (modří, červení, černí), Red Crystal (různé formy, ale nijak mnoho, krystalky už se nezdají být tím největším hitem), Bee, všelijaké žluté, zelené, černé a hnědé krevetky... no a nechyběli raci, i když poměně.

Tím jsem vyčerpala poměrně velkou část nabídky prodejců s živým zbožím – nebo aspoň na mě to tak dělalo dojem, ale pravda je, že já jsem šla po plížích a kdo měl ty, tak je většinou doplňoval i krevetami ;-). „Poměrně velkou částí“ ale nemyslím většinu, dokonce ani ne polovinu. Dále totiž bylo možné vybrat si z nemalého počtu drobných a netradičních rybek (tady se neztratil se svou nabídkou ani člen našeho klubu Milan Líbal alias Clarkii, jehož sortiment dobře znáte i z bratislavských akcí); nechyběly akvaristické klasiky typu parmiček, čichavců, teter, menších cichlidel; oproti loňsku jsem viděla o něco méně L-kových raritek a výrazně méně afrických cichlid.

Zastoupena byla opět mořská akvaristika včetně prodeje živých korálů, ale nebylo toho mnoho; nesmím vynechat ani prodej různého náčiní od sítí na plankton přes škrýtka, přísavky a hadičky až po hi-tech vybavení pro akvária. Své velké prodejní stánky tu měly firmy Eheim, Dennerle, Tetra, JBL, Sera... a také některé rakouské akvaristiky a spolky. Značková krmiva, hnojiva, dekorace, CO2 sety a další „nezbytnosti“... vše až dosyta. Přiznám se, že na ceny jsem se u tohoto zboží vůbec nedívala, takže nemůžu posoudit výhodnost nakupování zde.

Tetra... (Foto: Markéta Rejlková)

...Eheim... (Foto: Markéta Rejlková)

...Eheim... (Foto: Markéta Rejlková)

...JBL... (Foto: Markéta Rejlková)

...Sera... (Foto: Markéta Rejlková)

... a spolkový stánek gupkařů. (Foto: Markéta Rejlková)

Nabídka mořské akvaristiky. (Foto: Markéta Rejlková)

Přírodní i umělé dekorace. (Foto: Markéta Rejlková)

Prodej korálů. (Foto: Markéta Rejlková)

U teraristů v těsném sousedství bylo nepřeberné množství dřeva a kamení. (Foto: Markéta Rejlková)

Výstavní akvárium. (Foto: Markéta Rejlková)

Velký byl výběr dekoračních materiálů, zvlášť pokud naši-
nec nakouklul i k sousedům teraristům. Co se týká rostlin,
byla jsem zklamaná – nabídka byla mnohem menší než loni a
rostliny od Dennerle dnes koupíte i v Hornbachu, kde kromě
toho mívají několikanásobně větší výběr. Letos mě dokonce
nezaujala ani žádná rostlina ve výstavních nádržích.

Ze stánku Dennerle. (Foto: Markéta Rejlková)

Pro mě velkým lákadlem byla literatura a zklamaná jsem nebyla, naopak. Bylo možné předplatit si DATZ a získat zadarmo „zkušební“ číslo. Také jsem dokoupila chybějící stará čísla časopisu Amazonas. Výběr akvaristické literatury byl široký, od moderních brožurek zaměřených na krevetky, plže a miniakvária (ač se tvářily jako knížky, přeci jen to byly spíše obrázkové brožurky), přes monografie, určovací příručky z Peru a Indie, Aqualogy až po jednu skříň plnou aktivariátních pokladů. Tady jsem uvízla a nemohla si vybrat. V zít antikvariát (resp. jeho malinkatou část, katalog německé firmy Chimaira obsahuje tisíce položek) na veletrh mi připadalo jako výborný nápad!!

Pohled od stěny haly na okraj akvaristické části EXOTIKY.

(Foto: Markéta Rejlková)

Úplně na závěr jsem si nechala výstavní část. Pořadatelé ohlašovali předem více než 40 miniakvárií v expozici firem Dennerle a Tetra, protože motto letošní akvaristické části EXOTIKY znělo „Garnelen- und Nannoaquaristik“, tedy krevetky a miniakvária. K vidění ve výstavních akváriích byli i raci a krabi, žádné rybky.

Nutno podotknout, že na rozdíl od naší výstavy miniakvárií zde nešlo o žádnou soutěž a prezentaci akvárií jednotlivých autorů. Miniakvária byla evidentně zařízená těsně před akcí, použité rostliny byly v převážné většině emerzní a atmosféra některých minisvětů se blížila bodu mrazu. Ale na fotografiích to tak špatně nevypadá – a na živo zase situaci notně vylepšovaly krevetky, které byly všude a mnohdy velmi zajímavé. K nim také patřily informační tabule vedle nádržek. Menší část výstavy, kde byla akvária s objemem okolo 60 l, se mi nelíbila vůbec. Šlo zřejmě hlavně o výstavu raků, ale pustá akvária umístěná na samotném okraji vřavy návštěvníků, nakupujících akvaristické vymoženosti od výmyslu světa, působila dost smutným dojmem.

Celkově hodnotím EXOTIKU opět kladně, jak také jinak. V leccems se od loňska změnila, tak uvidíme, co přinese další ročník...

Výstava miniakvárií. (Foto: Markéta Rejlková)

Zájem návštěvníků o prodej byl větší. (Foto: Markéta Rejlková)

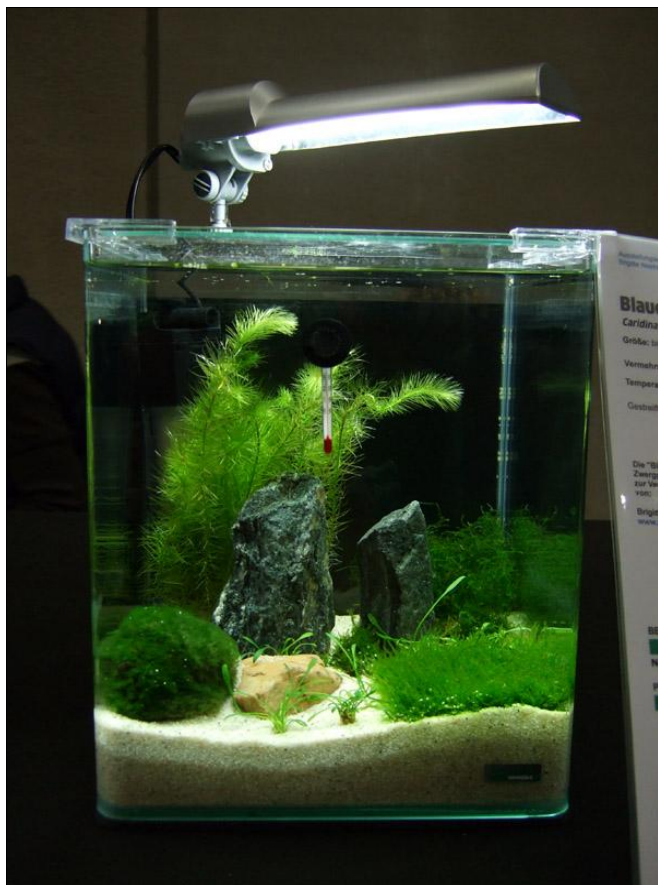

Informační tabulky se týkaly krevet. (Foto: Markéta Rejlková)

Jedna z vystavených nádržek. (Foto: Markéta Rejlková)

[1] www.haustiermesse.at

Další minidílko. (Foto: Markéta Rejlková)

Caridina sp. babaulti. (Foto: Markéta Rejlková)

Zvláštní černá *Caridina*. (Foto: Markéta Rejlková)

A poslední ukázka. (Foto: Markéta Rejlková)

Ještě jeden pohled na výstavu. (Foto: Markéta Rejlková)

Část expozice s raky. (Foto: Markéta Rejlková)

AKVARISTICKÁ ZIMA V BRATISLAVE 2008

Patrik Bíro

Koniec roku sa blížil a to bolo neklamnou známkou toho, že sa blížil aj termín našej poslednej klubovej akcie pre širokú verejnosť – Akvaristická zima 2008. Konala sa už tradične v priestoroch kultúrneho domu Ružinov v dňoch 29.-30. novembra 2008. Posledná akcia roka sa niesla v znamení už druhého ročníka súťažnej výstavy miniakvárií. Samozrejme nesmela chýbať ani tradičná burza.

Vitajte na Akvazime 2008. (Foto: Markéta Rejlková)

Okrasné akváriá pri vstupe. (Foto: Markéta Rejlková)

Po zaplatení vstupného sa návštevníkom naskytl pohľad na 5 veľkých zariadených akvárií, ktoré určite zaujali mnohých (zariadili ich známi akvaristi Dušan Andris, Paľo Sedlák a Jožko Kutálek a firma Biotop). Po naladení sa na tú správnu vlnovú dĺžku sa mohlo vojsť do časti s predajcami. Už tradične široká bola ponuka rôzneho tovaru, od rýb, rastlín po rôznu techniku. Veľa návštevníkov si odnášali v podstate celé riešenia akvárií. Tu sa trochu pozastavím. Nemalá časť návštevníkov má pocit, že im tam chýbajú špeciality rýb a rastlín. Ale, je tu jedno veľké ALE. Všetci predajcovia sú vášniví akva-

risti a chovatelia. A preto sa netreba báť, pokiaľ máte vysnívanú ryбку, rastlinku, raka, slimáka a čo ja viem čo ešte, opýtať sa predajcu, či náhodou ju nemá alebo nepozná niekoho, kto ju chová. Ono povedzme si to na rovinu. Doniesli by ste Vy náročnú ryбку, ktorej cena je kľudne aj viac než 1000 korún, a riskovali, že vám ten presun tam a späť nemusí prežiť? A ďalšia vec. Na fóre sa vždy pri fotkách aj rýb aj rastlín hlavne noviniek stále objavujú hlášky typu: „A kde si to kúpil?“ No napríklad aj na tejto akcii sa predávala *Utricularia graminifolia*. Áno, nie je lacná, ale u rastlinky, ktorá je v našich končinách ešte stále novinkou a pomerne náročnou rastlinkou, to môžeme predpokladať. Ono stačí sa prejsť do susedného Rakúska do akvaristických obchodov... Ale trochu som odbočil :-).

Z „bonbónikov“ medzi predávanými živočíchmi vypichnem iba *Betta simplex*, *Dicrossus maculatus*, *Poecilocharax weitzmanni*, *Anentome helena*, *Tylomelania patriarchalis*...

Na Akvazime boli už tradične vystavované aj fotografie – tie klubové, z predchádzajúceho ročníka fotografickej súťaže, ale aj snímky zaujímavého a pekného vodného slimáka z príbuzenstva neritín *Theodoxus fluviatilis*, ktoré poskytol pán Norbert Dokoupil. (Foto: Markéta Rejlková)

Pohľad do ružinovskej sály s časťou predajných stánkov. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Stánok Milana Líbala... (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

...ale tentokrát v ňom predával Peťo Benčúrik – v modrom tričku. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Ponuka firmy Fytosel – predával Jirka Sýkora a jeho syn.
(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Stánok Biotopu. (Foto: Markéta Rejlková)

Pepa Koblasi s manželkou. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Mrenky. (Foto: Markéta Rejlková)

Betta simplex. (Foto: Markéta Rejlková)

V zadnej časti už netrpezlivo čakala **súťaž miniakvárií**. A kto nebol ostýchavý, mohol sa tam stretnúť aj s niektorým, ako na www.akva.sk ich nazývame, guru rastlinných akvárií – Khanh, Raviolka, Strbino, Vyghum.

V sobotu poobede už tradične nasledovalo **prednáškové popoludnie**. Úvod patril nášmu čestnému členovi pánovi Norbertovi Dokoupilovi, ktorý prevzal od predsedu Slovenského Zväzu Chovateľov pána Vladimíra Šišku zlatú plaketu za celoživotné dielo v oblasti akvaristiky. Po tejto milej slávnosti už nasledovali prednášky. Prvým prednášateľom bol pán Jozef Somogyi. Jeho prednáška bola o pestovaní, šľachtení a pomenovávaní kryptokorín a echinodorov. Po krátkej prestávke nasledovala prednáška pána Norberta Dokoupila na tému Živorodky – fakty, bulvár, sex.

Prednášajúci Jozef Somogyi. (Foto: Markéta Rejlková)

Na záver už len pár odkazov. Akciu navštívilo 401 platiacich návštevníkov. Ďakujem všetkým organizátorom, že to znovu zvládli. Ďakujem aj súťažiacim, že prispeli svojou tvorivosťou k spokojnosti návštevníkov. A v neposlednej rade ďakujem aj návštevníkom, že prišli, bez nich by naše úsilie bolo zbytočné.

Prajem vám v tomto novom roku, nech sa vám podarí splniť všetky novoročné predsavzatia, a teším sa na stretnutie na konci apríla na ďalšej akcii KLUBU.AKVA.SK.